

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚОНУНЧИЛИК
ТЎПЛАМИ

32-сон
(1104)
2023 йил
август

Ўзбекистон Республикаси қонунчилик тўплами беш бўлимдан иборат:

биринчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари эълон қилинади;

тўртинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари эълон қилинади;

бешинчи бўлимда вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

Биринчи бўлим

352. «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 8 августдаги ЎРҚ–860-сон Қонуни

Учинчи бўлим

353. «Давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этишда энг яхши таклифларни танлаб олиш тартибини белгилаш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 10 августдаги 352-сон қарори

354. «Фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизимини ривожлантириш ҳамда ундан самарали фойдаланишни ташкил этиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 11 августдаги 361-сон қарори

355. «Иқлим ўзгариши ва табиий офатлар хавфига нисбатан миллий ҳаракатлар режасини ишлаб чиқиш ҳамда самарали амалга оширишни ташкил этиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 11 августдаги 362-сон қарори

Бешинчи бўлим

356. Ўзбекистон Республикаси камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирининг 2023 йил 4 июлдаги 60-1-2023/Б-сон «Алоҳида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатишнинг ходимларга муддатидан олдин пенсия тайинлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 7 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 588-5*)

357. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг 2023 йил 28 июлдаги 70-сон ҳамда Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлигининг 2023 йил 25 июлдаги 2023/30-7-сон «Тўқимачилик ва тикув-трикотаж соҳасида ноозиқ-овқат истеъмол товарларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар томонидан солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарор, шунингдек унга ўзгартиришларни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 7 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2885-2*)

358. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 5 июлдаги 47-сон «Ўзбекистон Республикаси ва «Союзнефтегаз Восток Лимитед» компанияси ўртасида 2007 йил 23 январдаги Ўзбекистон Республикасининг Жанубий-Фарбий Ҳисор ва Устюрт минтақаси ҳудудларидаги конларга нисбатан маҳсулот тақсимотига оид битим доирасида нефть ва газ конденсатини қазиб олиш бўйича ер қаъридан фойдаланганлик учун (роялти) солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 9 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2277-2*)

359. Ўзбекистон Республикаси экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирининг 2023 йил 22 июлдаги МН-9-сон «Экологик назоратнинг жамоатчи инспекторлигига номзодларни махсус тайёргарликдан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 9 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3041-1*)

360. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2023 йил 17 июлдаги 26-сон «Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига чет эл фуқароларини ўқишга қабул қилиш олдидан тиббий кўрикдан ўтказиш

хақидаги низомга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1862-1*)

361. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 17 июлдаги 2425-сон «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (3-сонли СММС) «Давлат солиқ хизмати органлари томонидан солиқ текширувлари ўтказиш вақтида солиқ маслаҳати бўйича хизматлар кўрсатиш тартиби»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2425-1*)
362. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 11 июлдаги 57-сон «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузуридаги тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашиш бўйича маслаҳат марказининг намунавий низомига ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2499-4*)
363. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 17 июлдаги 2940-сон «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (5-сонли СММС) «Солиқ маслаҳатчилари ишининг сифатини ички назорат қилишни ташкил этишга қўйиладиган талаблар»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2940-1*)
364. Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг 2023 йил 10 августдаги 396-сон «Рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгиларини ва қатъий ҳисобдаги бланкаларни беришда, автотранспорт воситалари, уларнинг тиркамалари (ярим тиркамалари)ни рўйхатдан ўтказишда, қайта рўйхатдан ўтказишда, мажбурий техник кўрикдан ўтказишда, шунингдек имтиҳонларни олишда ундириладиган тўловлар ставкаларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги буйруғи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил 11 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2303-4*)

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисидаги маълумот

БИРИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

352 Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисида*

Қонунчилик палатаси томонидан 2022 йил
6 декабрда қабул қилинган

Сенат томонидан 2023 йил 22 июнда
маъқулланган

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисидаги қонунчилик

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисидаги қонунчилик ушбу Қонун ва бошқа қонунчилик ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисидаги қонунчилигида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар — коррупциянинг кўринишлари учун, коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларни содир этиш учун имконият яратадиган ҳуқуқий нормалар;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси — норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардаги ва уларнинг лойиҳаларидаги коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни аниқлашга, аниқланган коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни барта-

* Ушбу Қонун «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 9 августда эълон қилинган.

раф этишга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқиш ва чоралар кўришга йўналтирилган тадбирлар мажмуи;

чеклист — норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардаги ва уларнинг лойиҳаларидаги коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни аниқлаш бўйича намунавий шаклдаги саволнома.

4-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасининг асосий принциплари

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасининг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

қонунийлик;

мустақиллик;

холислик;

коррупцияга қарши экспертиза ўтказишнинг мажбурийлиги;

коррупцияга қарши экспертиза натижаларининг асосланганлиги;

очиқлик ва шаффофлик.

2-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи субъектлар ҳамда уларнинг ваколатлари

5-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи субъектлар

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи субъектлар қуйидагилардан иборат:

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги;

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва унинг ҳудудий бўлинмалари (бундан буён матнда адлия органлари деб юритилади);

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг ишлаб чиқувчилари бўлган давлат органлари ва ташкилотларининг юридик хизматлари (бундан буён матнда юридик хизматлар деб юритилади);

тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини таъминлаш ўз зиммасига юклатилган давлат органлари ва ташкилотлари.

6-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги томонидан ўтказиладиган коррупцияга қарши экспертизаси

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги қуйидаги ҳолларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказди:

ўз ташаббусига кўра — ҳар қандай норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни, шу жумладан ўрганиш ва текширишлар натижалари бўйича норматив-ҳуқуқий

хужжатнинг қўлланилиши чоғида коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар факти аниқланган ҳолларда;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг ва улар органларининг, Ўзбекистон Республикаси Президентининг топшириқларига кўра.

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги қуйидаги ҳолларда норматив-ҳуқуқий хужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказди:

ўз ташаббусига кўра — ҳар қандай норматив-ҳуқуқий хужжатлар лойиҳаларини, шу жумладан жамоатчилик эътиборини тортган ва оммавий ахборот воситаларида ҳамда ижтимоий тармоқларда турли муҳокама ва мунозараларга сабаб бўлган норматив-ҳуқуқий хужжатлар лойиҳаларини;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг ва улар органларининг, Ўзбекистон Республикаси Президентининг топшириқларига кўра.

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги норматив-ҳуқуқий хужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш учун бошқа давлат органларининг вакилларини, шунингдек мустақил ва илмий экспертларни ҳамда ўзга ташкилотларнинг вакилларини шартномага асосан жалб этишга ҳақли.

7-модда. Норматив-ҳуқуқий хужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг адлия органлари томонидан ўтказиладиган коррупцияга қарши экспертизаси

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги:

Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари ва қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари лойиҳаларининг;

вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг давлат рўйхатидан ўтказиладиган буйруқлари ҳамда қарорларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказди.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг ҳудудий бўлинмалари: халқ депутатлари вилоят, туман (шаҳар) Кенгаши қарорлари лойиҳаларининг;

вилоят, туман (шаҳар) ҳокими қарорлари лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказди.

Адлия органлари норматив-ҳуқуқий хужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизасини қуйидагиларга асосан ўтказди:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг ва улар органларининг, Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг топшириқларига;

норматив-ҳуқуқий хужжатларни коррупцияга қарши экспертизадан ўтказиш режаларига;

ўз иш режаларига;

жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатларига;
жамоатчилик назорати субъектларининг таклифлари ва тавсияларига;
норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ижроси бўйича амалга оширилган
ҳуқуқий мониторинг натижаларига;

ўрганишлар жараёнида, шу жумладан бевосита жойларда ўтказилган ўрганишлар жараёнида олинган (аниқланган) маълумотларга.

Адлия органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизасини ўз ташаббусига кўра ҳам ўтказиши мумкин.

Адлия органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш учун бошқа давлат органларининг вакиллари, шунингдек мустақил ва илмий экспертларни ҳамда ўзга ташкилотларнинг вакиллари шартномага асосан жалб этишга ҳақли.

8-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг юридик хизматлар томонидан ўтказиладиган коррупцияга қарши экспертизаси

Юридик хизматлар қуйидаги ҳолларда коррупцияга қарши экспертиза ўтказади:

ишлаб чиқилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини — улар кўриб чиқиш учун манфаатдор органларга киритилгунига қадар;

идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни — улар давлат рўйхатидан ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига киритилгунига қадар;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросининг ҳуқуқий мониторингини амалга ошириш доирасида;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни коррупцияга қарши экспертизадан ўтказиш режаларига асосан.

Юридик хизматлар коррупцияга қарши экспертизани ўтказиш чоғида тегишли давлат органининг ёки ташкилотининг бошқа таркибий бўлинмаларини жалб этишга, шунингдек мустақил ва илмий экспертларни ҳамда ўзга ташкилотларнинг вакиллари белгиланган тартибда жалб этиш тўғрисидаги масалани қўйиш ташаббуси билан чиқишга ҳақли.

9-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини таъминлаш ўз зиммасига юклатилган давлат органлари ва ташкилотлари томонидан норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш

Давлат органлари ва ташкилотлари ҳар йили иш режаларига мувофиқ ижроси ўз зиммасига юклатилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказади. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар аниқланган тақдирда, давлат органлари ва ташкилотлари Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлигига ҳамда адлия органларига ушбу омилларни бартараф этиш юзасидан таклифлар киритади. Норматив-ҳуқуқий ҳуж-

жатларнинг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари жамоатчилик эътиборига етказилади.

10-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасида жамоатчиликнинг иштирок этиши

Нодавлат нотижорат ташкилотлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва оммавий ахборот воситалари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг жамоатчилик экспертизасини қонунчиликда белгиланган тартибда ўтказишга ҳақли бўлиб, ушбу экспертиза доирасида коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни бартараф этишга доир таклифлар ва тавсиялар ишлаб чиқилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари томонидан норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг жамоатчилик муҳокамасида иштирок этиш доирасида коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни бартараф этиш юзасидан таклифлар ва тавсиялар ишлаб чиқилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари давлат органлари ҳамда ташкилотлари томонидан ўтказиладиган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш жараёнида иштирок этиши мумкин.

Жамоатчилик томонидан тақдим этилган таклифлар ва тавсиялар тегишли давлат органлари ва ташкилотлари томонидан мажбурий равишда кўриб чиқилиши лозим.

3-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардаги ва уларнинг лойиҳаларидаги коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар

11-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардаги ва уларнинг лойиҳаларидаги коррупцияни келтириб чиқарувчи асосий омиллар

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардаги ва уларнинг лойиҳаларидаги коррупцияни келтириб чиқарувчи асосий омиллар жумласига қуйидагилар киради: нормаларнинг барқарорлиги ва ҳуқуқий жиҳатдан мувофиқлиги билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар;

ваколатлар, ҳуқуқ ва мажбуриятлар билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар;

маъмурий тартиб-таомиллар билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар;

назорат-текшириш фаолияти билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар.

12-модда. Нормаларнинг барқарорлиги ва ҳуқуқий жиҳатдан мувофиқлиги билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар

Нормаларнинг барқарорлиги ва ҳуқуқий жиҳатдан мувофиқлиги билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар жумласига қуйидагилар киради:

сўзларнинг нотўғри қўлланилиши;
ноаниқ ва асоссиз ҳаволаларнинг қўлланилиши;
норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда қарама-қаршилиқларнинг мавжудлиги.

13-модда. Ваколатлар, ҳуқуқ ва мажбуриятлар билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар

Ваколатлар, ҳуқуқ ва мажбуриятлар билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар жумласига қуйидагилар киради:

дискрецион ваколатларнинг кенглиги;
ваколатларнинг ноаниқлиги;
давлат органларининг бир-бирини такрорловчи ваколатлари ва вазифалари мавжудлиги;
давлат органи томонидан ўз ваколатига кирмайдиган масалалар бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниши;
вазифани ёки топшириқни бажариш учун ижрочида зарур бўлган ваколатлар ва ресурсларнинг мавжуд эмаслиги;
ўз вақтида тартибга солинмаслик;
манфаатлар тўқнашуви;
афзалликларнинг асоссиз равишда белгиланиши;
норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг кучга киришини асоссиз равишда кечиктириш;
ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг номуносиблиги.

14-модда. Маъмурий тартиб-таомиллар билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар

Маъмурий тартиб-таомиллар билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар жумласига қуйидагилар киради:

маъмурий тартиб-таомилларнинг мавжуд эмаслиги ёки тўлиқ эмаслиги;
белгиланган қоидалардаги истисноларнинг асоссиз равишда қўлланилиши;
ортиқча ва асоссиз талаблар белгиланиши;
вақт чегараларининг ноаниқлиги;
тўловлар миқдорларининг ноаниқлиги;
санкцияларнинг номуносиблиги;
давлат органлари ва ташкилотлари томонидан Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети маблағлари ҳамда бюджетдан ташқари маблағлар сарфланишининг аниқ ва шаффоф тартиб-таомиллари мавжуд эмаслиги;
солиқлар ва йиғимларни ҳисоблаш ҳамда ундириш тартиб-таомилларининг мураккаблиги ёки ноаниқлиги;

давлат корхоналари ҳамда ўз устав фондида (устав капиталида) давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган юридик шахслар томонидан амалга ошириладиган давлат харидлари билан боғлиқ масалалар бўйича аниқ ва шаффоф тартиб-таомилларнинг мавжуд эмаслиги;

хуқуқ ва имтиёзлар берувчи ҳамда маъмурий тартиб-таомилларни белгилайдиган танлов (аукцион) тартиб-таомилларидан бўйин товлаш имкониятини берувчи нормаларнинг мавжудлиги;

тадбирларни амалга ошириш усулларининг мураккаблиги ва уларни молиялаштириш манбаларининг ноаниқлиги.

15-модда. Назорат-текшириш фаолияти билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар

Назорат-текшириш фаолияти билан боғлиқ бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар жумласига қуйидагилар киради:

текшириш ва тафтиш ўтказиш тартибининг мавжуд эмаслиги;

шикоят қилиш тартибининг мавжуд эмаслиги;

шаффофликни ва жамоатчилик назоратини таъминлашдаги бўшлиқлар;

молиявий ва бошқа санкцияларни қўллаш ҳамда ундириш билан боғлиқ бўлган масалаларда аниқ ва шаффоф тартиб-таомилларнинг мавжуд эмаслиги;

давлат органларининг фаолияти устидан назорат қилиш шакллари ва турларининг мавжуд эмаслиги.

4-боб. Норматив-хуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш тартиби

16-модда. Норматив-хуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш тартиби

Норматив-хуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси ушбу Қонуннинг 11 — 15-моддаларида назарда тутилган коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни аниқлаш мақсадида, ушбу Қонуннинг иловасига* мувофиқ шаклдаги чеклистни тўлдириш орқали юридик хизматлар томонидан ўтказилади.

Норматив-хуқуқий ҳужжат лойиҳасида коррупцияни келтириб чиқарувчи омил аниқланган тақдирда, қуйидаги ҳаракатлардан бири амалга оширилади:

аниқланган коррупцияни келтириб чиқарувчи омилни бартараф этиш чораларини кўриш;

чеклистдаги «коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар» деган устуннинг тегишли қисмига «бор» деган белгини қўйиш, коррупцияни келтириб чиқарувчи омилни ўз ичига олган хуқуқий нормани кўрсатиш, ушбу нормани бошқача тарзда баён этиш имкони мавжуд эмаслигини асослаб бериш, шунингдек коррупцияни келтириб чиқарувчи мазкур омил мавжудлиги сабабли

* Илова «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

келиб чиқиши мумкин бўлган коррупцияни келтириб чиқарувчи хавф-хатарларга йўл қўймаслик юзасидан кўрилган чора-тадбирларни баён этиш.

Агар лойиҳада коррупцияни келтириб чиқарувчи омил аниқланмаса, чеклистдаги «коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар» деган устуннинг тегишли қисмига «йўқ» деган белги қўйилади.

Чеклист тегишли давлат органи ёки ташкилоти биринчи раҳбарининг (алоҳида ҳолларда — унинг биринчи ўринбосарининг) имзоси билан расмийлаштирилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш чоғида тўлдирилган чеклист идоравий келишиб олиш, жамоатчилик муҳокамаси ва ҳуқуқий экспертизадан ўтказиш, лойиҳани юқори турувчи органга ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлган органга (мансабдор шахсга) киритиш босқичларида норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасига илова қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ва адлия органлари ишлаб чиқувчи томонидан тақдим этилган чеклистни ўрганиш орқали норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиши.

Агар Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ва адлия органларининг ўзи ишлаб чиқувчи бўлса ёки Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг ва улар органларининг ёхуд Ўзбекистон Республикаси Президентининг топшириғи мавжуд бўлса, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси ушбу модданинг биринчи — бешинчи қисмларига мувофиқ чеклистни тўлдириш йўли билан ўтказилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг коррупцияга қарши экспертизаси натижаларига кўра хулоса тузилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари ҳуқуқий экспертизани ўтказиш натижалари бўйича тузилдиган хулосада ҳам акс эттирилиши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасида коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар аниқланган тақдирда, хулосада уларни бартараф этишга қаратилган тавсиялар ва чора-тадбирлар кўрсатилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари бўйича фикр-мулоҳазалар мажбурий равишда кўриб чиқиши лозим.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлган органга (мансабдор шахсга) кўриб чиқиш учун киритилаётганда лойиҳага норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг коррупцияга қарши экспертизаси натижаларига кўра берилган барча хулосалар илова қилинади.

17-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш тартиби

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизаси

ушбу Қонунда белгиланган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи субъектлар томонидан амалга оширилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизаси ушбу Қонуннинг 11 — 15-моддаларида назарда тутилган коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни аниқлаш, шунингдек уларни бартараф этишга доир тавсиялар ишлаб чиқиш мақсадида, ушбу Қонун 16-моддасининг иккинчи — бешинчи қисмларида назарда тутилган тартибда, ушбу Қонуннинг иловасига мувофиқ шакл бўйича чеклистни тўлдириш орқали ўтказилади.

Давлат органлари ва ташкилотлари, Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ҳамда адлия органлари томонидан норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари бўйича аниқланган коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни бартараф этиш ёки коррупцияни келтириб чиқарувчи хавф-хатарларга йўл қўймаслик юзасидан тавсиялар ишлаб чиқилади ва уларни бартараф этишга доир тегишли чоралар кўрилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизаси натижаларига кўра Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ва адлия органлари республика ижро этувчи ҳокимият органларига, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларига, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ва назорат қилувчи тузилмаларга бажарилиши мажбурий бўлган тегишли тақдимномалар киритишга ҳақли.

18-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ёки улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари бўйича тузилган хулоса

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари бўйича тузилган хулосада қуйидагилар кўрсатилиши керак:

коррупцияга қарши экспертизани ўтказиш асослари;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг реқвизитлари;

коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар мавжудлиги ёки мавжуд эмаслиги тўғрисидаги (тегишли хулоса асослантилган ҳолда) маълумотлар;

аниқланган коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни бартараф этишга доир (уларни бартараф этиш чоралари кўрсатилган ҳолда) таклифлар ва тавсиялар.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари бўйича тузилган хулосада қуйидагилар кўрсатилиши керак:

қайси норматив-ҳуқуқий ҳужжатга кўра норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини ишлаб чиқиш топширилган бўлса, ўша норматив-ҳуқуқий ҳужжат тўғрисидаги маълумотлар (номи, қабул қилинган санаси, рақами, эълон қилинган расмий манбаси, топшириқ баён этилган тегишли моддаси ёки банди (кичик банди, хатбошиси), шунингдек юқори турувчи органнинг топшириқлари тўғрисидаги маълумотлар (органнинг номи, топшириқнинг (топ-

ширик мавжуд бўлганда) рақами ва санаси, зарур бўлган тақдирда, топшириқ берган мансабдор шахс);

норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси асосий қоидалари моҳияти ва аҳамиятининг қисқача баёни, бу қоидаларнинг ҳуқуқий табиати тушунтирилган ҳолда;

коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар мавжудлиги ёки мавжуд эмаслиги тўғрисидаги маълумотлар (тегишли хулоса асослантирилган ҳолда);

аниқланган коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни бартараф этишга доир (уларни бартараф этиш чоралари кўрсатилган ҳолда) таклифлар ва тавсиялар.

19-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи давлат органи ёки ташкилоти масъул ходимининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи давлат органининг ёки ташкилотининг масъул ходими қуйидаги ҳуқуқларга эга:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси ўтказилаётган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг предметига тааллуқли бўлган ҳужжатлар билан қонунчиликда белгиланган тартибда танишиш;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш учун зарур бўлган ҳужжатлар ҳамда маълумотларни давлат органи ва ташкилотларидан сўраб олиш ташаббуси билан чиқиш.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи давлат органининг ёки ташкилотининг масъул ходими қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи давлат органининг ёки ташкилотининг масъул ходими:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ташкил этиш ҳамда ўтказишнинг қонунчиликда белгиланган талабларига риоя этиши;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш чоғида ўзини ўзи рад қилиш учун асослар мавжуд бўлганда бу ҳақда ўз раҳбарини зудлик билан хабардор қилиши;

тақдим этилган ҳужжатларнинг бут сақланишини таъминлаши шарт.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи давлат органи ёки ташкилотининг масъул ходими зиммасига қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам юклатилиши мумкин.

20-модда. Ҳуқуқий экспертиза доирасида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси

Давлат органлари ва ташкилотларининг юридик хизматлари ҳамда адлия органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг ҳуқуқий экспертизасини ўтказиш чоғида ушбу Қонуннинг 16-моддасига мувофиқ мазкур ҳужжатларнинг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказди.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси қонунчиликда белгиланган тартибда ҳуқуқий экспертиза муддати ичида ўтказилади.

Коррупцияга қарши экспертиза натижаларига кўра ушбу Қонуннинг 18-моддасига мувофиқ хулоса тузилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари ҳуқуқий экспертизани ўтказиш натижалари бўйича тузиладиган хулосада ҳам акс эттирилиши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси натижалари бўйича тузилган хулоса ишлаб чиқувчи томонидан мажбурий тартибда кўриб чиқилиши керак.

Вазирликлар ва идораларнинг давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлган буйруқлари ҳамда қарорларининг коррупцияга қарши экспертизаси ушбу моддага мувофиқ уларнинг ҳуқуқий экспертизаси доирасида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан ўтказилади.

21-модда. Жамоатчилик эътиборини тортган ва оммавий ахборот воситаларида ҳамда ижтимоий тармоқларда турли муҳокама ва мунозараларга сабаб бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги жамоатчилик эътиборини тортган ва оммавий ахборот воситаларида ҳамда ижтимоий тармоқларда турли муҳокама ва мунозараларга сабаб бўлган, муҳокама қилиш давомида коррупцияни келтириб чиқарувчи омиллар мавжудлиги тўғрисида кўплаб фикрлар билдирилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини тайинлашга ҳақли.

22-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг мустақил ва илмий экспертлар томонидан ўтказиладиган коррупцияга қарши экспертизаси

Давлат органлари ва ташкилотлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш учун мустақил ва илмий экспертларни шартномага асосан жалб этишга ҳақли.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш бўйича экспертлар реестрига киритилган

илмий ташкилотларнинг ҳамда олий таълим ташкилотларининг вакиллари ва бошқа жисмоний шахслар норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказувчи мустақил ва илмий экспертлардир.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг мустақил ва илмий экспертлар томонидан ўтказиладиган коррупцияга қарши экспертизаси натижаларига кўра хулоса берилади. Мазкур хулоса тегишли давлат органлари ва ташкилотлари томонидан мажбурий равишда кўриб чиқилиши лозим.

Давлат органлари ва ташкилотлари мустақил ва илмий экспертлар томонидан тақдим этилган хулосани кўриб чиқиш натижалари бўйича маълумотнома тузиб, кейинчалик уни белгиланган тартибда кўриб чиқиш учун мустақил ва илмий экспертларга, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлигига ҳамда Адлия вазирлигига юборади.

23-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш бўйича экспертлар реестри

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш бўйича экспертлар реестри Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан юритилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш бўйича экспертлар реестрини шакллантириш ҳамда юритишга, шунингдек коррупцияга қарши мустақил ва илмий экспертизани ўтказувчи шахсларга нисбатан қўйиладиган талаблар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан ишлаб чиқилади ва тасдиқланади.

5-боб. Яқунловчи қоидалар

24-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказишга оид фаолиятни услубий жиҳатдан таъминлаш ҳамда мониторинг қилиш

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги давлат органлари ва ташкилотлари томонидан норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказилиши чоғида уларга Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан биргаликда услубий ёрдам кўрсатади.

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ҳамда адлия органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ташкил этиш ҳамда ўтказишнинг барча босқичларида норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг

коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисидаги қонунчилик талабларига риоя этилиши юзасидан мониторингни амалга оширади.

25-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш

1. Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 3 январда қабул қилинган «**Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида**»ги ЎРҚ–419-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2017 йил, № 1, 1-модда; 2019 йил, № 1, 5-модда, № 2, 47-модда, № 5, 267-модда; 2021 йил, 4-сонга илова, № 11, 1061-модда) **24-моддасининг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида белгиланган тартибда ўтказилади»;

2. Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 20 апрелда қабул қилинган «**Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида**»ги ЎРҚ–682-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, № 4, 288-модда; 2022 йил, № 3, 213-модда, № 8, 788-модда, № 10, 983-модда) **29-моддасининг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида белгиланган тартибда ўтказилади».

26-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун жавобгарлик

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисидаги қонунчиликни бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

27-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, моҳияти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Коррупцияга қарши курашиш агентлиги, Адлия вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

28-модда. Қонунчиликни ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:
ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;
республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўл-

ган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

29-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 8 август,
ЎРҚ–860-сон

УЧИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

353 Давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этишда энг яхши таклифларни танлаб олиш тартибини белгилаш тўғрисида*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Давлат активларини бошқариш агентлиги фаолиятини самарали ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» 2023 йил 24 мартдаги ПҚ–101-сон қарори ижросини таъминлаш ҳамда давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этишда энг яхши таклифларни танлаб олиш жараёнини очиқлик ва ошкоралик тамойиллари асосида амалга ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Давлат активларини бошқариш агентлиги фаолиятини самарали ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» 2023 йил 24 мартдаги ПҚ–101-сон қарорига мувофиқ давлат активларини сотиш учун халқаро ва маҳаллий маслаҳатчини ҳамда ташкилотларни жалб этишда энг яхши таклифларни танлаб олиш хусусиятларини белгилаш назарда тутилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қўйидагиларни назарда тутувчи Давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этишда энг яхши таклифларни танлаб олиш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин:

Давлат активларини хусусийлаштириш ва хусусийлаштириш жараёнларини мувофиқлаштириш бўйича давлат комиссиясининг тегишли қарори ва топшириқларига асосан давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этиш;

харид комиссиясини ташкил этиш ва унинг фаолият юритиш тартиби ҳамда ваколатларини белгилаш;

танлов ҳужжатларини ишлаб чиқиш, келишиш, экспертизадан ўтказиш ва эълонларни жойлаштириш тартиби;

Давлат активларини бошқариш агентлигининг расмий веб-сайти орқали харид қилиш тартиб-таомиллари иштирокчиларининг таклифларини қабул қилиш;

харид қилиш тартиб-таомиллари иштирокчиларининг таклифларини баҳолаш мезонларини белгилаш;

танлов натижаларини расмийлаштириш тартиби.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Респуб-

* Ушбу қарор «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 11 августда эълон қилинган.

ликаси Давлат активларини бошқариш агентлиги директори А.Ж. Ортиқов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. АРИПОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 10 август,
352-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил 10 августдаги 352-сон қарорига
ИЛОВА

**Давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий
маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этишда энг яхши
таклифларни танлаб олиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этишда энг яхши таклифларни танлаб олиш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчи ёки ташкилотлар — халқаро ҳамда маҳаллий консультантлар, консалтинг, аудиторлик ва юридик маслаҳатчи ҳамда ихтисослашган бошқа ташкилотлар, жумладан, халқаро ва маҳаллий компаниялар ҳамда профессионал ташкилотлар;

танлов — харид қилиш тартиб-таомилларига асосан икки ва ундан ортиқ иштирокчидан Давлат активларини бошқариш агентлигининг (кейинги ўринларда — Давактив агентлиги) расмий веб-сайтида жойлаштирилган эълонга мувофиқ қабул қилинган таклифларни таққослаш асосида энг яхши таклифни танлаб олиш орқали харидларни амалга ошириш усули;

харид комиссияси — Давактив агентлиги директорининг тегишли буйруғига асосан Давактив агентлигининг марказий аппаратида фаолият олиб борадиган раҳбар ходимлардан иборат таркибда шакллантириладиган коллегиал орган;

харид қилиш тартиб-таомиллари иштирокчиси — харид қилиш тартиб-таомилларида иштирок этиш учун Давактив агентлигининг расмий веб-сайти орқали таклиф юборган жисмоний ёки юридик шахс;

ғолиб — харид қилиш тартиб-таомиллари якунларига кўра таклифи энг мақбул деб топилган харид қилиш тартиб-таомиллари иштирокчиси;

захирадаги ғолиб — харид қилиш тартиб-таомиллари якунлари бўйича харид комиссиясининг қарорига мувофиқ ғолибнинг таклифидан кейинги

энг мақбул таклифни такдим этган деб топилган харид қилиш тартиб-таомиллари иштирокчиси.

3. Давлат активларини хусусийлаштириш ва хусусийлаштириш жараёнларини мувофиқлаштириш бўйича давлат комиссиясининг тегишли қарори ва топшириқларига асосан давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчи ёки ташкилотлар жалб этилади.

4. Харид комиссияси харид қилиш тартиб-таомиллари иштирокчилари таклифларининг танлов ҳужжатларига мувофиқлигини баҳолайди ҳамда ғолибни аниқлайди.

5. Харид комиссияси тоқ сонли аъзолардан иборат бўлиб, унинг таркиби ва аъзоларининг сони харид қилиш тартиб-таомилларининг турига боғлиқ бўлади ҳамда қонунчиликка мувофиқ ва харид қилинаётган хизматнинг хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда ўзгартирилиши мумкин.

6. Харид комиссияси аъзолари холис бўлиши ва харид қилиш тартиб-таомили ғолибини танлашда ҳамда харидга доир битимнинг натижаси бўлган ҳар қандай шахсий фойдани бевосита ёки билвосита олишдан шахсий манфаатга эга бўлмаслиги лозим.

7. Харид комиссиясининг фаолияти унинг овоз бериш ҳуқуқига эга бўлмаган масъул котиби томонидан ташкил этилади.

8. Харид комиссиясининг барча ҳужжатлари масъул котибда сақланади ва масъул котиб мазкур ҳужжатларнинг бут сақланиши учун жавобгар ҳисобланади.

9. Харид комиссияси раисининг ва (ёки) унинг аъзоларининг аффилиланганлик хусусиятига эга алоқалари мавжуд бўлганда, танловни ўтказиш жараёнида янги харид комиссияси раиси қайта тайинлангунига қадар тўхтатилади ва (ёки) унинг аъзолари овоз беришда иштирок этмайди.

10. Харид комиссиясининг мажлислари харид комиссияси аъзолари ҳозирлигида, яъни юзма-юз, шунингдек, мажлислар видеоконференциялар (телеконференциялар ва бошқалар) шаклида ҳам ўтказилиши мумкин.

11. Харид комиссиясининг қарори харид комиссияси аъзолари умумий сонининг кўпчилик овози билан қабул қилинади.

12. Овозлар тенг бўлиб қолган тақдирда, харид комиссияси раисининг овози ҳал қилувчи овоз бўлади.

2-боб. Харид комиссиясининг вазифалари

13. Харид комиссияси қўйидаги вазифаларни бажаради:
харид қилиш ҳужжатларини (эълон, техник топшириқ, шартнома лойиҳалари ва бошқа ҳужжатлар) келишади (тасдиқлайди);

танлов иштирокчилари таклифларининг харид ҳужжатларига мувофиқлигини баҳолайди;

харид қилиш тартиб-таомиллари ғолибини ва зарур бўлганда, захирадаги ғолибни аниқлайди ёки танловни амалга ошмаган деб топади.

14. Харид комиссияси қўйидаги мажбуриятларга эга:

харид қилиш тартиб-таомилларини ташкил этиш ва ўтказишда давлат харидлари соҳасида коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларга йўл қўймаслик;

харид комиссияси аъзолари бошқа шахс билан муносабатларда, агар бундай ахборотни ошкор этмаслик давлат хавфсизлиги манфаатларини химоя қилиш учун зарур бўлса ёки бундай ахборотнинг ошкор этилиши қонунчиликка зид бўлса, уларга риоя этилишини таъминлашга монелик қилса, харид жараёни субъектларининг қонуний манфаатларига зарар етказса ёхуд инсофли рақобатга тўсқинлик қилса, давлат харидлари соҳасидаги ваколатли орган бундай ахборотни ошкор этиш тўғрисида қарор қабул қилмаса, ҳеч бир ахборотни ошкор этмаслик.

15. Харид комиссияси ўзи қабул қилган қарорларнинг қонунчилик талабларига мувофиқлиги, асослилиги ва беғаразлиги учун жавобгар бўлади.

16. Харид комиссияси харидларнинг бошқа субъектлари томонидан амалга ошириладиган ҳаракатлар учун жавобгар бўлмайди.

3-боб. Танлов ҳужжатларини ишлаб чиқиш, тасдиқлаш, экспертизадан ўтказиш ва танлов ўтказилиши тўғрисидаги эълонларни жойлаштириш

17. Танлов ҳужжатлари Давактив агентлиги томонидан ишлаб чиқилади ҳамда харид комиссияси томонидан тасдиқланади.

Танлов ҳужжатлари қонунчиликка мувофиқ белгиланган ҳолларда экспертизадан ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги ҳузуридаги «Лойиҳалар ва импорт контрактларини комплекс экспертиза қилиш маркази» давлат унитар корхонасига тақдим этилади.

18. Танлов ҳужжатларини (шартнома лойиҳаси, техник топшириқ ва бошқа ҳужжатлар) химоя қилиш, заруратга кўра экспертизадан ўтказиш вазифаси Давактив агентлиги томонидан амалга оширилади.

19. Танлов ҳужжатлари тегишли тартибда экспертизадан ўтказилганидан сўнг харид комиссияси танлов ўтказилиши тўғрисида Давактив агентлигининг расмий веб-сайти орқали эълон жойлаштиради.

Бунда танлов бўйича эълон танлов ўтказилишидан камида 15 (ўн беш) кун олдин жойлаштирилади.

20. Давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этиш бўйича таклифлар Давактив агентлигининг расмий веб-сайти орқали қабул қилинади.

4-боб. Танловни ўтказиш натижаларини расмийлаштириш тартиби

21. Харид комиссияси харид қилиш тартиб-таомиллари яқунларига кўра келиб тушган таклифларни мазкур Низомга 1-иловада* белгиланган мезонларга мувофиқ кўриб чиқади ҳамда энг яхши таклифларни танлаб олади.

22. Давлат активларини сотиш учун халқаро ҳамда маҳаллий маслаҳатчини ёки ташкилотларни жалб этишда энг яхши таклифлар мазкур Низомга 2-иловага* мувофиқ схемада кўрсатилган босқичларда танлаб олинади.

* 1-2-илловалар «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

23. Танлов натижалари бўйича баённома харид комиссияси томонидан расмийлаштирилади.

24. Танлов натижаларига доир шартнома танлов бўйича харид қилиш ҳужжатларида ва ўзи билан шартнома тузилаётган танлов қолиби томонидан тақдим этилган таклифда назарда тутилган шартлар асосида қолиб аниқланган вақтдан бошлаб 10 (ўн) иш кунидан кечиктирмасдан тузилади.

Қолиб шартнома тузишдан бош тортган тақдирда, харид комиссияси томонидан захирадаги қолиб аниқланган бўлса, шартнома тузиш ва унга доир мажбуриятларни бажариш ҳуқуқи захирадаги қолибга ўтади.

Бунда захирадаги қолиб танлов қолиби томонидан таклиф этилган нархда (захирадаги қолиб таклиф этган нарх қолиб томонидан таклиф этилган нархдан паст бўлган ҳоллар бундан мустасно) шартнома тузади ёки шартнома тузишдан бош тортиши мумкин.

25. Захирадаги қолиб билан шартнома захирадаги қолибга таклиф берилган кундан бошлаб 10 (ўн) иш кунидан кечиктирмасдан тузилади.

26. Агар харид комиссияси томонидан захирадаги қолиб аниқланмаган бўлса ёки захирадаги қолиб шартнома тузишдан бош тортса, харид комиссияси янги танлов ўтказди.

27. Давактив агентлиги томонидан шартнома ва тегишли харид ҳужжатлари Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Ҳазначилик хизмати қўмитасига рўйхатдан ўтказиш учун тақдим этилади.

5-боб. Яқунловчи қоидалар

28. Харидларни расмийлаштириш, тузилган шартномалар бўйича ҳисоб-китоб қилиш, шартномавий мажбуриятлар бажарилишини мониторинг қилиш, шикоятларни, низо ва келишмовчиликларни кўриб чиқиш ҳамда харид қилиш тартиб-таомилларининг давлат назорати қонунчиликка мувофиқ амалга оширилади.

29. Харид қилиш тартиб-таомили натижаси бўйича тузилган шартноманинг қўйидаги муҳим шартларига:

хизматни ўзгартиришга;

хизматнинг сифатини ва турларини ўзгартиришга;

хизматнинг ҳажмини ва баҳосини оширишга;

хизмат кўрсатиш муддатини узайтиришга (форс-мажор ҳолатлар бундан мустасно);

амалга оширилиши лозим бўлган қўшимча ишлар ва кўрсатиладиган хизматлар қийматини шартнома бўйича унинг умумий бошланғич суммасининг 10 фоизидан кўп бўлган суммага оширишга йўл қўйилмайди.

30. Ушбу Низом қоидалари қўлланиши билан боғлиқ низолар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

31. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор деб топилган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ**354 Фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизимини ривожлантириш ҳамда ундан самарали фойдаланишни ташкил этиш тўғрисида***

Ўзбекистон Республикасининг «Аҳолини ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида»-ги ва «Фуқаро муҳофазаси тўғрисида»ги қонунлари ижросини таъминлаш, аҳолига фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизимини ривожлантириш ҳамда ундан самарали фойдаланишни ташкил этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Қуйидагиларни назарда тутувчи Фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизимини ривожлантириш ҳамда ундан самарали фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин:

Фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизимининг (кейинги ўринларда — хабар бериш тизими) асосий мақсад ва вазифалари;

хабар бериш тизимининг таркиби;

хабар бериш тизимини яратиш, ишга тушириш, сақлаш ва ундан фойдаланиш тартиби;

хабар бериш тизимининг тайёрлигини текшириш ва баҳолаш тартиби.

2. 2023 — 2028 йилларда республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимини ривожлантириш учун терминал комплексларини харид қилиш дастури 2-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

3. Қуйидагилар хабар бериш тизимини яратиш буюртмачиси этиб белги-лансин:

республика ва маҳаллий даражаларда — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги;

локал даражада — бўйсунувида фавқулодда вазият таъсири объект ҳудудидан ташқарига чиқадиган потенциал хавфли объект мавжуд бўлган ташкилотлар;

объект даражасида — таъсири объект ҳудудидан ташқарига чиқмайдиган фавқулодда вазият рўй бериши мумкин бўлган потенциал хавфли объектлар ҳамда бир вақтнинг ўзида ходимлар ва ташриф буюрувчиларнинг сони эллик ва ундан ортиқ нафарни ташкил этадиган ташкилотлар.

4. Белгилаб қўйилсинки:

Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги хабар бериш тизимини ривожлантириш ҳамда ундан самарали фойдаланишни ташкил

* Ушбу қарор «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 14 августда эълон қилинган.

** 2-илова «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

этиш соҳасидаги тадбирларга умумий раҳбарлик қилувчи ва мувофиқлаштирувчи орган ҳисобланади;

локал ва объект даражаларида хабар бериш тизимини яратиш ҳамда ривожлантириш бўйича барча техник, лойиҳаолди ва лойиҳа ҳужжатлари Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги билан келишилиши шарт.

5. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги:

2023 — 2028 йилларда республика ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимини ривожлантириш учун терминал комплексларини харид қилиш дастурида тегишли йил учун белгиланган кўрсаткичлар ўз муддатида бажарилишини таъминласин;

манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда барча даражалардаги хабар бериш тизимларини яратиш ва ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган тадбирларни ҳамда ушбу тизимларнинг тайёргарлик ҳолатини бир йилда бир марта ўрганишни ташкил этсин ва натижалари бўйича Вазирлар Маҳкамасига ахборот киритиб борсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги муассислигидаги «UNICON.UZ» фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари маркази» масъулияти чекланган жамияти фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг ахборот тизимлари, маълумотлар базалари, лойиҳа ҳужжатлари, шу жумладан, техник топшириқ ва техник иқтисодий ҳисобларни ҳамда аппарат-дастурий тизим ва техник воситаларни ишлаб чиқиш ҳамда жорий этиш бўйича ягона интегратор этиб белгилансин.

7. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари:

фавқулодда вазият рўй бериш хавфи тўғрисида ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида аҳолига ўз вақтида хабар беришни ва ахборот узатишни таъминласин;

аҳолини хабардор қилиш ва аҳолига ахборот узатишнинг махсус техник воситаларини ўрнатиш учун жойлар, шунингдек, оммавий ахборот воситаларида эфир вақти ажратилишида Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигига кўмаклашсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизимини яратиш ва ривожлантириш тўғрисида» 2017 йил 8 августдаги 601-сон қарори ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

9. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятлар вазири А.Х. Қўлдошев ва Ўзбекис-

* 1-2-иловалар «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

тон Республикаси рақамли технологиялар вазири Ш.Х. Шерматов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. АРИПОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 11 август,
361-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил 11 августдаги 361-сон қарорига
1-ИЛОВА

**Фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда
вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг
автоматлаштирилган тизимини ривожлантириш ҳамда
ундан самарали фойдаланиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизимининг асосий мақсади ва вазифалари, таркиби, уни яратиш (ишга тушириш), сақлаш, ундан фойдаланиш ҳамда тайёрлигини баҳолаш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизими — фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақидаги маълумотларни тўплаш, сақлаш, уларга ишлов бериш ва уларни тарқатиш, шунингдек, фавқулодда вазиятларда аҳолининг ҳаракат қилиш ва муҳофаза усуллари, юзага келган вазият тўғрисида аҳолига хабар бериш ва маълумотларни етказишда барча жараёнларни реал вақт кўламида мониторинг қилиш дастурий-техник воситалари мажмуи;

маълумотлар маркази — фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақидаги маълумотларни қабул қилиш, тўплаш, сақлаш, уларга ишлов бериш ва уларни тарқатиш хизмати;

терминал комплекси — маълумотларни қабул қилиш, уларга ишлов бериш ҳамда аудио ва визуал хабарларни акс эттириш, шунингдек, одамлар оммавий йиғиладиган жойлардаги ҳолат ҳақидаги маълумотларни ахборот марказига ахборотлаштириш воситалари орқали қабул қилиш ва тарқатиш воситалари;

охирги қурилмалар — рупорлар, электросиреналар, овоз чиқарувчи карнайлар ва бошқалар;

огоҳлантириш сигнали — Фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва бундай вазиятларда ҳаракат қилиш давлат тизими томонидан аҳолига табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятларда хабар бериш ҳамда фуқаро муҳофазаси тадбирларини ўтказиш даврида фуқаро муҳофазаси органлари ва кучларини хабардор этишда қўлланиладиган сигнал;

шошилич хабар — фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида ҳамда ушбу вазиятларда тўғри ҳаракат қилиш қоидалари ва муҳофаза қилиш усуллари тўғрисида хабар бериш тизимлари орқали аҳолига узатилиши мумкин бўлган маълумот (ахборот)лар;

фавқулодда вазиятларда хабар бериш ҳудуди — одамларнинг ҳаёти ва соғлиғига бевосита таҳдид соладиган табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар рўй бериш хавфи мавжуд бўлган ҳудуд.

3. Фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган тизими (кейинги ўринларда — хабар бериш тизими) республика, маҳаллий, локал ва объект даражаларига эга.

2-боб. Хабар бериш тизимининг асосий мақсади ва вазифалари

4. Хабар бериш тизимининг асосий мақсади — аҳолини ҳамда Фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва бундай вазиятларда ҳаракат қилиш давлат тизимини (кейинги ўринларда — ФВДТ) фавқулодда вазият рўй бериши хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги тўғрисида ишончли ва тезкор маълумотлар билан таъминлашдан иборат.

5. Қуйидагилар хабар бериш тизимининг асосий вазифалари ҳисобланади:

фавқулодда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги ҳақида маълумотларни тўплаш, сақлаш, уларга ишлов бериш ва уларни етказиш технологик жараёнини автоматлаштириш;

дастурий таъминот ва техник қурилмалар орқали ФВДТ таркибига кىрувчи давлат органлари ва бошқа ташкилотларга ҳамда аҳолига шошилич хабар бериш, шунингдек, юзага келган вазият бўйича тезкор маълумотларни ва фуқаро муҳофазаси сигналларини автоматлаштирилган ҳолда етказиш;

одамлар кўп йиғиладиган жойларда хабар бериш тизимига уланган терминал комплексларининг дастурий таъминоти орқали видео ёки аудио тарзда рўй бериши мумкин бўлган ёки рўй берган фавқулодда вазиятда тўғри ҳаракат қилиш тартиби ва муҳофазаланиш усуллари бўйича маълумотларни етказиш.

3-боб. Хабар бериш тизимининг таркиби

6. Хабар бериш тизими даражасига кўра қуйидагиларга шошилич хабар беришни, шунингдек, фуқаро муҳофазаси сигналлари ҳамда тезкор маълумотлар етказилишини таъминлайди:

а) республика даражасидаги хабар бериш тизими:

ФВДТ функционал ва ҳудудий қўйи тизимлари раҳбарларига;

ҳудудий Фавқулодда вазиятлар бошқармаларига;

ФВДТ ва давлат бошқаруви органларининг ягона навбатчи-диспетчерлик хизматларига;

республиканинг барча аҳолисига;

б) маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими:

ФВДТ ҳудудий қўйи тизимининг бошқарув органлари ва хизматлари раҳбарлари ҳамда кучларига;

туман ва шаҳар фавқулодда вазиятлар бўлимларига;

тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри аҳолисига;

в) локал даражадаги хабар бериш тизими:

тегишли маҳаллий даражадаги ахборот марказларига;

фавқулодда вазият зонасида жойлашган аҳолига;

авария ёки фавқулодда вазият рўй берган объектнинг ихтисослаштирилган кутқарув бўлинмаларига;

г) объект даражасидаги хабар бериш тизими — ушбу объект ишчиларига.

7. Шунингдек, хабар бериш тизимлари республика, маҳаллий ва объект ахборот марказлари, терминал комплекслари ва тарқалган автоматлаштирилган қўйи бўғимларидан иборат бўлади.

Республика ахборот маркази — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг Фавқулодда вазиятларда ҳаракат қилиш ва бошқариш республика миллий марказида ташкил этилади. Ушбу марказ режалаштириш ва ахборот операцияларини амалга ошириш, қўйи ахборот марказлари фаолиятини назорат қилиш, маълумотларни таҳлил қилиш, республика даражасидаги хабар бериш тизимининг фаолиятини назорат қилиш учун мўлжалланган.

Маҳаллий ахборот маркази — ҳудудий фавқулодда вазиятлар бошқармаларида ташкил этилади. Ушбу марказ режалаштириш ва ахборот операцияларини амалга ошириш, жавобгарлик ҳудудидаги терминал комплексларининг трансляцияларини бошқариш, маълумотларни таҳлил қилиш, маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимининг фаолиятини назорат қилиш учун мўлжалланган.

Объект ахборот маркази — таъсири объект ҳудудидан ташқарига чиқмайдиган фавқулодда вазият рўй бериши мумкин бўлган потенциал хавфли объектлар ҳамда бир вақтнинг ўзида ходимлар ва ташриф буюрувчиларнинг сони элик ва ундан ортиқ нафарни ташкил этадиган ташкилотларда ташкил этилади. Ушбу марказ ахборот операцияларини амалга ошириш, жавобгарлик ҳудудидаги терминал комплексларнинг трансляцияларини бошқариш, объект даражасидаги хабар бериш тизимининг фаолиятини назорат қилиш учун мўлжалланган.

Потенциал хавфли объектларнинг объект ахборот маркази техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларга мувофиқ зарар етиши мумкин бўлган зоналардаги аҳолига хабар бериш ва маълумот етказишни таъминлаши керак.

8. Терминал комплексларининг таркибига улар ўрнатилган жойларга кўра қуйидагилар қиради: ахборот таблоси, ўтувчи ёзувлар қурилмаси, товушни кучайтирувчи воситалар, видеокузатув камералари, радиацион ва кимёвий назорат воситалари ва бошқалар.

9. Тарқалган автоматлаштирилган қўйи тизимлар ахборот марказлари ва терминал комплекслари орасида уйғунликни таъминлаш учун мўлжалланган бўлиб, оммавий ахборот етказиш, кузатиш ва маълумот тўплаш, алоқа ва ахборот узатиш, ахборот хавфсизлиги, радиацион ва кимёвий назорат, товушли сигнал ва маълумотларни узатиш, хабар бериш тизимини бошқариш ва назорат қилиш ҳамда бошқа қўйи тизимларини ўз ичига олади.

4-боб. Хабар бериш тизимини яратиш, ишга тушириш, сақлаш ва ундан фойдаланиш тартиби

10. Хабар бериш тизими ушбу Низомга 1-иловага* мувофиқ ташкилий-функционал тузилма асосида яратилади (ривожлантирилади).

11. Республика ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимлари — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг бюджет маблағлари доирасида, бюджетдан ташқари маблағлари ҳамда халқаро молия институтларининг грант маблағлари ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари билан ҳамкорликда яратилади ва сақланади.

12. Локал даражадаги ва объект даражасидаги хабар бериш тизимлари — ташкилотларга ажратилган давлат бюджети маблағлари, доирасида, бюджетдан ташқари маблағлар ҳамда халқаро молия институтларининг грант маблағлари ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан яратилади ва сақланади.

13. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фаолиятни амалга оширувчи ташкилотлар Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг сўровлари бўйича республика даражасидаги, маҳаллий ва локал даражадаги хабар бериш тизими қурилмаларини монтаж қилиш учун хоналар, майдонлар, антенна-мачта қурилмалари ва бошқа объектларни тақдим этилишида, шунингдек, ўз ҳудудларида ўрнатилган хабар бериш тизими қурилмаларининг сақланишида амалий ёрдам кўрсатадилар.

14. Хабар бериш тизими фаолияти учун мўлжалланган боғловчи линиялар ва маълумотларни узатиш каналлари Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги томонидан устувор тартибда телекоммуникация хизмат тарифларини камайтириш бўйича ташкилотнинг имтиёзини ҳисобга олган ҳолда, шартнома асосида тақдим этилади.

Бунда Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлигининг тасарруфида хабар бериш тизими мавжуд бўлган ташкилотлар билан шартнома тузган тегишли бўлинмаларига шартнома шартларига мувофиқ боғловчи линиялар ва маълумотларни узатиш каналларининг созлиги учун тўлиқ жавобгарлик юкланади.

* 1-илова «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

15. Республика даражасидаги, маҳаллий ва локал даражадаги хабар бериш тизимларини фойдаланишга қабул қилиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги томонидан ишлаб чиқилади.

16. Маҳаллий ва локал даражадаги ҳамда объект даражасидаги хабар бериш тизимларидан фойдаланиш тўғрисидаги низомлар ушбу Низом асосида ишлаб чиқилади ва тегишли фуқаро муҳофазаси бошлиқлари томонидан тасдиқланади.

17. Республика даражасидаги, маҳаллий ва локал даражадаги ҳамда объект даражасидаги хабар бериш тизимлари фавқулодда вазият рўй бериши хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганда:

республика даражасида — Ўзбекистон Республикаси Фуқаро муҳофазаси бошлиғи қарорига ва Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятлар вазири буйруғига мувофиқ;

маҳаллий даражада — Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятлар вазирининг буйруғига ёки Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, Тошкент шаҳри ҳамда туманлар (шаҳарлар) фуқаро муҳофазаси бошлиқлари қарорларига мувофиқ;

локал даражада — тасарруфида локал даражадаги хабар бериш тизими мавжуд бўлган ташкилот раҳбарияти қарорига мувофиқ;

объект даражасида — тасарруфида объект даражасидаги хабар бериш тизими мавжуд бўлган объект раҳбарияти қарорига мувофиқ ишга туширилади.

Локал даражадаги ва объект даражасидаги хабар бериш тизимлари Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри, Фавқулодда вазиятлар бошқармалари бошлиқлари буйруқларига асосан ишга туширилиши мумкин.

18. ФВДТ кундалик бошқарув органларининг навбатчилари (навбатчи-диспетчерлари) тизимида хабар бериш сигналларини ёки шошилиш хабарларни олиши билан уларнинг олганлигини тасдиқлайди ва зудлик билан фавқулодда вазият рўй бериши мумкин бўлган ёки рўй берган ҳудудларнинг юқори турувчи давлат бошқаруви органлари, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ва бошқа ташкилотларнинг раҳбарларига, шунингдек, ФВДТнинг тегишли даражалардаги бошқарув органларига етказди.

19. Барча даражадаги хабар бериш тизимлари орқали фавқулодда вазиятлар тўғрисида хабар бериш, маълумотлар ва сигналлар узатиш автоматик, автоматлаштирилган ёки қўлда ишлатиш режимларида амалга оширилиши мумкин.

Автоматик иш режимида хабар бериш тизимига боғланган мониторинг кузатиш қурилмалари орқали тўғридан-тўғри хавфли табиат ҳодисалари ёки гидротехника иншоотларида содир бўлиши мумкин бўлган ҳодисалар тўғрисидаги сигналларга мувофиқ тизимга олдиндан киритилган сценарий дастурларига асосан фаоллашиб, тизимдан фойдаланиш (ишга тушириш) навбатчи-диспетчерлик хизматлари навбатчиларининг иштирокисиз амалга оширилади.

Автоматлаштирилган иш режимида хабар бериш тизимини ишга туши-

риш буйруқ ва кўрсатмалар асосида навбатчи-диспетчерлик хизматининг ушбу тизимни ишга тушириш ҳуқуқига эга бўлган навбатчилари томонидан амалга оширилади.

Қўлда ишга тушириш режимида потенциал хавfli объектларда ўрнатилган хабар бериш тизимининг охириги қурилмалари объект раҳбарининг буйруқ ва кўрсатмаларига асосан навбатчи-диспетчерлик хизмати навбатчилари томонидан бошқарилади.

Автоматик иш режими барча даражадаги хабар бериш тизимининг асосий режими ҳисобланади. Навбатчи-диспетчерлик хизмати мавжуд бўлган объектларда хабар бериш тизимларининг автоматлаштирилган режимда ишлашига рухсат берилади.

20. Хабар бериш сигналлари ва фавқулодда вазият тўғрисидаги ҳолат ҳақидаги ахборот аҳолига фуқаро муҳофазасининг «Диққат ҳаммага!» сигналлини бериш орқали етказилади. Бунда электросиреналар ва рупорли овоз кучайтиргичлар орқали 3 дақиқагача огоҳлантирувчи сигналлар узатилади.

21. Огоҳлантириш сигналларидан сўнг телевидение ва радиоканаллар ҳамда интернет тармоқлари орқали юзага келган фавқулодда вазиятлар тўғрисидаги маълумот (ахборот)лар 5 дақиқадан кўп бўлмаган видео ва аудио ёки матн кўринишида эфирга узатилади.

22. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ва унинг ҳудудий бошқармаларининг ахборот марказлари томонидан хабар бериш сигналлари ва фавқулодда вазиятлар тўғрисидаги маълумотлар тўғридан-тўғри ФВДТ таркибига кирувчи вазирлик ва идораларнинг раҳбарияти ва кундалик бошқарувдаги навбатчи-диспетчерлик хизматларига овозли ёки СМС кўринишида хабар бериш тизими орқали узатилади.

23. Хабар бериш ва фуқаро муҳофазаси сигналлари ҳамда фавқулодда вазиятлар тўғрисидаги маълумотларни узатишда уларнинг уч марта такрорланишига рухсат берилади (мобил алоқа операторлари тизимлари учун хабарни узатишни такрорлаш олдинги хабарни узатиш тугаллангандан сўнг амалга оширилади).

24. Ҳудудларда юзага келиши мумкин бўлган ҳақиқий ва прогноз қилинаётган фавқулодда вазиятлар тўғрисидаги маълумот (ахборот)ларни аҳолига етказиш учун видео ва аудио, шунингдек, матн ва график кўринишидаги хабарлар Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг матбуот хизмати ҳамда Миллий телерадиокомпания билан ҳамкорликда олдиндан ёки юзага келган вазиятдан келиб чиқиб тайёрланади.

25. Аҳолига хабар бериш ва фуқаро муҳофазаси сигналлари ҳамда фавқулодда вазиятлар тўғрисидаги маълумотлар ўз вақтида етказилишини таъминлашда қуйидаги хабар бериш воситаларидан ўрнатилган тартибда фойдаланишга ҳам рухсат берилади:

- электросирена ва рупорли овоз кучайтиргичлар;
- телевидение тармоқлари;
- радиоэшиттириш тармоқлари;
- мобил алоқа тармоқлари;
- кенг форматли мониторлар;

Интернет жаҳон ахборот тизими ресурслари;

мобил ҳаракатланувчи техникаларда баланд овоз чиқарувчи акустик воситалар ва кўчма хабар бериш қурилмалари (хабар бериш тизими қамраб олмаган ҳудудларда қўлланилиши мумкин).

26. Телерадиокомпания ва телерадиоэшиттириш тармоқлари орқали трансляция қилиш учун навбатчи-диспетчерлик хизматларининг аҳолига хабар бериш ва фавқулодда ҳолат тўғрисидаги маълумотларни узатиш бўйича ҳаракатлари тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ва Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси томонидан белгиланади.

27. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фаолият кўрсатадиган мобил алоқа операторлари орқали аҳолига хабар бериш ва маълумотларни етказиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги томонидан белгиланади.

28. ФВДТ таркибига кирувчи вазирлик ва идора раҳбарларига фавқулодда вазиятлар рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги тўғрисидаги хабарни етказиш ушбу Низомга 2-иловага* мувофиқ схема асосида ташкил этилади.

29. Тасарруфида хабар бериш тизими мавжуд бўлган барча ташкилотлар хабар бериш тизимига фойдаланиш-техник хизмат кўрсатиш учун зарур бутловчи ва таркибий қисмлар захирасини яратадилар.

30. Хабар бериш тизимига алоқа ва ахборотлаштириш воситаларидан фойдаланиш, уларни созлаш ва хизмат кўрсатиш соҳасида фаолият юритувчи ташкилотлар ўртасида ҳар йили тузиладиган шартномалар асосида хабар бериш тизими мавжуд ташкилотларга ҳар йили ажратиладиган давлат бюджети маблағлари доирасида техник хизмат кўрсатилади.

31. Тасарруфида хабар бериш тизими қурилмалари мавжуд бўлган вазирликлар, идоралар ва ташкилотлар томонидан мавжуд хабар бериш тизимини фойдаланишдан чиқаришда, уларни модернизация қилиш (реконструкция қилиш) ишлари яқунланиб, янги хабар бериш тизими фойдаланишга топширилгандан кейингина демонтаж қилишга рухсат этилади.

32. Кундалик фаолият режимида терминал комплексларидан ижтимоий реклама, реклама-маркетинг ва бошқа ижтимоий муҳим маълумотлар трансляцияси учун фойдаланиш мумкин.

Бунда кундалик фаолият режимида реклама материаллари трансляцияси терминал комплекси экранларида эфир вақтининг етмиш беш фоизидан ортиқ бўлмаган ҳажмда қилиниши мумкин. Қолган вақтда уларда аҳолини фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш, фуқаро муҳофазаси ва ёнғин хавфсизлигини таъминлаш соҳаларида тайёрлаш ҳамда жамоат тартибини сақлаш бўйича ахборотлар трансляция қилинади.

33. Кучайтирилган фаолият режимида реклама материаллари трансляцияси терминал комплекси экранларида эфир вақтининг эллик фоизидан ортиқ бўлмаган ҳажмда трансляция қилиниши мумкин. Қолган вақтда улар орқали аҳолига юзага келаётган вазият тўғрисида ахборотлар, фавқулодда вазият-

* 2-илова «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

ларнинг олдини олиш ёки оқибатларини камайтириш бўйича тавсиялар, аҳолининг ҳамда куч ва воситаларнинг тўғри ҳаракат қилиши бўйича маълумотлар трансляция қилинади.

34. Фавқулодда вазият режимида эфирнинг тўлиқ вақтидан фавқулодда вазият рўй берганлиги тўғрисида аҳолига хабар бериш ва юзага келган вазиятда тўғри ҳаракат қилиш бўйича маълумотларни трансляция қилиш учун фойдаланилади.

35. Локал даражадаги ва объект даражасидаги хабар бериш тизимларини ишлатиш, улардан фойдаланиш ва техник хизмат кўрсатиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги билан келишилган ҳолда ташкилотлар томонидан ишлаб чиқилади ва тасдиқланади.

5-боб. Хабар бериш тизимларининг тайёрлигини текшириш ва баҳолаш

36. Хабар бериш тизимлари тайёрлигини назорат қилиш мақсадида қуйидаги турдаги текширишлар ташкил этилади:

тегишли терминал космплексининг охириги қурилмаларини ишга туширган ҳолда комплекс текшириш;

тегишли терминал космплексининг охириги қурилмаларини ишга туширмаган ҳолда техник текшириш.

37. Хабар бериш тизимларининг тайёрлигини комплекс текшириш Ўзбекистон Республикаси Фуқаро муҳофазаси бошлиғининг аҳолини ва ҳудудларни фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш, фуқаро муҳофазаси ва ёнғин хавфсизлигини таъминлаш бўйича буйруғига асосан амалга оширилади.

38. Ўзбекистон Республикаси Фуқаро муҳофазаси бошлиғи, фавқулодда вазиятлар вазири, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳри ҳамда туманлар (шаҳарлар) ҳокимлари — фуқаро муҳофазаси бошлиқларининг қарори ёки буйруғи асосида республика даражасидаги, маҳаллий ва локал даражадаги ҳамда объект даражасидаги хабар бериш тизимларининг тайёрлиги йилига кўпи билан бир марта қўшимча комплекс текширилиши мумкин. Бунда телеканаллар (радиоканаллар) трансляцияси фақат Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси билан келишилган ҳолда тўхтатилади.

39. Хабар бериш тизимларининг тайёрлигини комплекс текширувдан ўтказишда, аҳоли камида бир ой олдин оммавий ахборот воситаларида тегишли эълон бериш орқали огоҳлантирилиши шарт.

40. Хабар бериш тизимининг барча даражалари тайёрлигини комплекс текшириш ҳар йили бир марта кундузги пайтда тегишли ахборот марказларидан синов сигналлари ёки овозли хабарларни юбориш орқали амалга оширилади.

41. Республика хабар бериш тизимининг тайёрлигини комплекс текширишда республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги, шу жумладан, барча шаҳар ва туманлардаги хабар бериш тизимлари текширилади.

42. Комплекс текшириш давомида ушбу Низомнинг барча талаблари, шунингдек, тегишли равишда республика даражасидаги, маҳаллий ва локал

даражадаги ҳамда объект даражасидаги хабар бериш тизимлари тўғрисидаги низомлар, шунингдек, техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларининг бажарилиши ўрганилади.

43. Республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимларининг тайёрлигини техник текшириш Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятлар вазири томонидан тасдиқланган йиллик режа-жадвалга мувофиқ амалга оширилади.

44. Республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимларининг тайёрлигини техник текшириш тегишли равишда республика ва маҳаллий ахборот марказларидан ФВДТ, унинг функционал ва ҳудудий қўйи тизимлари таркибига кирувчи ташкилотлар раҳбарларининг мобил телефонларига СМС ёки овозли хабарлар юбориш ҳамда ушбу ташкилотларнинг навбатчи-диспетчерлик хизматларининг шаҳар телефонларига «Техник текшириш» синон сигналани юбориш орқали ташкил этилади.

45. Республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимларининг тайёрлигини техник текшириш доирасида телерадиокомпаниялар томонидан олдиндан тайёрланган сценарий дастурлари асосида «Техник текшириш» хабарлари эфирга узатилади (эълон қилинади).

Давлатнинг муҳим воқеалари тўғрисидаги хабарларни эфирга узатиш, шунингдек, олий мансабдор шахслар нутқи вақтида эфирни тўхтатиш орқали техник текшириш ўтказилишига йўл қўйилмайди.

46. Хабар бериш тизимларининг тайёрлиги ушбу Низомга 3-иловага мувофиқ мезонлар асосида баҳоланади.

6-боб. Яқунловчи қоида

47. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб берадилар.

Фавқулудда вазият рўй бериш хавфи ёки
фавқулудда вазият рўй берганлиги ҳақида
хабар беришнинг автоматлаштирилган
тизимини ривожлантириш ҳамда ундан сама-
рали фойдаланиш тартиби
тўғрисидаги низомга
З-ИЛОВА

**Фавқулудда вазият рўй бериш хавфи ёки фавқулудда вазият
рўй берганлиги ҳақида хабар беришнинг автоматлаштирилган
тизимларининг тайёрлигини баҳолаш
МЕЗОНЛАРИ**

**1-боб. Республика даражасидаги хабар бериш
тизимини баҳолаш**

1. Республика даражасидаги хабар бериш тизими қўйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «тайёр» деб баҳоланади:

а) республика даражасидаги хабар бериш тизими техник топшириқ ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ яратилган ва фойдаланишга топширилган бўлса;

б) республика ҳудудидаги мавжуд маҳаллий хабар бериш тизимлари лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ яратилган ва фойдаланишга топширилган ҳамда республика даражасидаги хабар бериш тизими билан боғланган бўлса;

в) хабар бериш тизимининг республика ҳудудида ўрнатилган терминал комплекслари лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ яратилган ва фойдаланишга топширилган ҳамда тегишли даражадаги хабар бериш тизимларига боғланган бўлса;

г) республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимининг доимий тайёргарлиги ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги низомлар, тизим паспортлари ва бошқа белгиланган барча ҳужжатлар мавжуд бўлса;

д) республика даражасидаги хабар бериш тизими орқали ахборот марказлари навбатчи-диспетчерлик хизмати томонидан қўйидагиларга фавқулудда вазиятлар рўй бериш хавфи ёки фавқулудда вазият рўй берганлиги тўғрисида сигналлар ва шошилинч маълумотларни етказиш имконияти мавжуд бўлса:

Ўзбекистон Республикаси Фуқаро муҳофазаси бошлиғи ва ФВДТ таркибига кирувчи вазирлик ва идоралар раҳбарларига;

ҳудудий фавқулудда вазиятлар бошқармалари ҳамда маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларига;

ФВДТ ва фуқаро муҳофазаси кучларига;

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги аҳолига;

е) республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизим-

лари ҳамда уларнинг терминал комплекслари тайёрлиги мунтазам равишда текшириб борилса;

ж) хабар бериш тизими техник воситаларига техник хизмат кўрсатилса, фойдаланиш даврида муддати ўтган воситалардаги носозликларни таъмирлаш ёки алмаштириш ўз вақтида амалга оширилса;

з) республика аҳолисининг камида 75 фоизи республика даражасидаги хабар бериш тизими техник воситалари (электрон сиреналар ва кучли акустик қурилмалар) фаолият чегараларида яшаса ёки ижтимоий фаолиятини амалга оширса;

и) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул ходимларнинг навбатчилиги ва уларнинг касбий тайёргарлиги ташкил этилган бўлса;

к) хабар бериш тизими тайёргарлигини текшириш вақтида навбатчи ходимлар ишончли ҳаракат қилса ҳамда берилган вазифаларни ўз вақтида бажарса;

л) эҳтиёжлардан келиб чиқиб, стационар ва мобил (ташиладиган ва кўчма) хабар бериш тизими техник воситалари захиралари яратилган ва соз ҳолда сақланган ҳамда улардан бошқарув ҳужжатлари асосида фойдаланиш режалаштирилган бўлса;

м) республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимларини яратиш ва такомиллаштириш бўйича ўз вақтида амалий чора-тадбирлар амалга оширилган бўлса.

2. Республика даражасидаги хабар бериш тизими қуйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «чекланган тайёр» деб баҳоланади:

а) мазкур Мезонларнинг 1-банди «а», «г», «д», «е», «м» кичик бандлари бажарилган бўлса;

б) республика ҳудудида барча маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимлари лойиҳа-смета ҳужжатларига мос яратилган ва фойдаланишга топширилган ҳамда камида 75 фоизи республика даражасидаги хабар бериш тизимлари билан интеграция қилинган бўлса;

в) хабар бериш техник воситаларига ўз вақтида техник хизмат кўрсатилган, носоз қисмларини алмаштириш ёки таъмирлаш ишлари амалга оширилган, лекин хизмат муддатини ўтаган техник қурилмалар мавжуд бўлса;

г) республика аҳолисининг камида 65 фоизи республика даражасидаги хабар бериш тизими охириги қурилмалари (электрон сиреналар ва кучли акустик қурилмалар ва бошқалар) қамрови чегараларида яшаса ёки ижтимоий фаолиятини амалга оширса;

д) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул бўлган навбатчи ходимларнинг навбатчилиги ва касбий тайёргарлиги ташкил этилган, лекин ФВДТ таркибига кирувчи вазирлик ва идоралар раҳбарияти, фуқаро муҳофазаси кучларини хабар бериш рўйхати янгиланмаган бўлса;

е) хабар бериш тизими тайёргарлигини текшириш вақтида масъул ходим камчиликларга йўл қўйса, ноаниқ ҳаракат қилса ва берилган вазифаларни муддатидан кечикиб бажарса.

3. Республика даражасидаги хабар бериш тизими мазкур Мезонларнинг 2-бандида белгиланган мезонларга мувофиқ бўлмаган тақдирда, «тайёр эмас» деб баҳоланади.

2-боб. Маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимини баҳолаш

4. Маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими қўйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «тайёр» деб баҳоланади:

а) маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими техник топшириқ ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ яратилган ва фойдаланишга топширилган бўлса;

б) маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими республика даражасидаги хабар бериш тизими билан боғланган бўлса;

в) Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар ҳудудларида ўрнатилган терминал комплекслари лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ яратилган ва фойдаланишга топширилган ҳамда тегишли даражадаги хабар бериш тизимига боғланган бўлса;

г) Маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими тўғрисидаги низом, доимий тайёрлиги ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги тизим паспортлари ва бошқа белгиланган барча ҳужжатлар мавжуд бўлса;

д) маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими орқали ахборот марказлари навбатчи-диспетчерлик хизмати томонидан қўйидагиларга фавқулодда вазиятлар рўй бериш хавфи ёки фавқулодда вазият рўй берганлиги тўғрисида сигналлар ва шошилиш маълумотларни етказиш имконияти мавжуд бўлса:

тегишли ҳудуднинг фуқаро муҳофазаси бошлиғи ва ФВДТ ҳудудий қўйи тизими таркибига кирувчи ташкилотлар раҳбарларига;

ФВДТ ҳудудий қўйи тизими ҳамда ушбу ҳудуднинг фуқаро муҳофазаси кучларига;

потенциал хавфли объектлар ҳудудидан ташқарида зарар етказувчи омиллар таъсири зоналарида яшовчи ёки иқтисодий фаолиятни амалга оширувчи аҳолининг ҳаёти ва соғлиғига зарар етказиши мумкин бўлган бахтсиз ҳодисалар тўғрисида (кимёвий, гидротехника иншоотлари) хавфли ишлаб чиқариш объектлари раҳбарлари ва уларнинг навбатчи-диспетчерлик хизматларига;

вилоят ҳудудидаги аҳолига;

е) маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими ва терминал комплекслари тайёрлиги мунтазам равишда текшириб борилса;

ж) хабар бериш тизимининг техник воситаларига доимий техник хизмат кўрсатилса, фойдаланиш даврида муддати ўтган воситалардаги носозликларни таъмирлаш ёки алмаштириш ўз вақтида амалга оширилса;

з) вилоят аҳолисининг камида 75 фоизи маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими охириги қурилмалари (электрон сиреналар ва кучли акустик қурилмалар ва бошқалар) фаолият чегараларида яшаса ёки ижтимоий фаолиятини амалга оширса;

и) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул ходимларнинг навбатчилиги ва касбий тайёргарлиги ташкил этилган бўлса;

к) хабар бериш тизими тайёрлигини текшириш вақтида навбатчи ходимлар ишончли ҳаракат қилса ҳамда берилган вазифаларни ўз вақтида бажарса;

л) эҳтиёжлардан келиб чиқиб, стационар ва мобил (ташиладиган ва кўчма) хабар бериш тизими техник воситаларининг захиралари яратилган ва соз ҳолда сақланган ҳамда улардан бошқарув ҳужжатлар асосида фойдаланиш режалаштирилган бўлса;

м) маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимини яратиш ва такомиллаштириш бўйича ўз вақтида амалий чора-тадбирлар амалга оширилган бўлса.

5. Маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими куйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «чекланган тайёр» деб баҳоланади:

а) мазкур Мезонларнинг 1-банди «а», «г», «д», «е», «м» кичик бандлари бажарилган бўлса;

б) маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими лойиҳа-смета ҳужжатларига мос яратилган ва фойдаланишга топширилган, лекин республика даража-сидаги хабар бериш тизими билан интеграция қилинмаган бўлса;

в) хабар бериш техник воситаларига ўз вақтида техник хизмат кўрсатилган, носоз қисмларни алмаштириш ёки таъмирлаш ишлари амалга оширилган, лекин хизмат муддатини ўтаган техник қурилмалар мавжуд бўлса;

г) вилоят аҳолисининг камида 65 фоизи маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими охириги қурилмалари (электрон сиреналар ва кучли акустик қурилмалар ва бошқалар) камрови чегараларида яшаса ёки ижтимоий фаолиятини амалга оширса;

д) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул бўлган навбатчи ходимларнинг навбатчилиги ва касбий тайёргарлиги ташкил этилган, лекин ФВДТ таркибига кирувчи вазирлик ва идоралар раҳбарияти, фуқаро муҳофазаси кучларини хабар бериш рўйхати янгиланмаган бўлса;

е) хабар бериш тизими тайёрлигини текшириш вақтида масъул ходим камчиликларга йўл қўйса, ноаниқ ҳаракат қилса ва берилган вазифаларни муддатидан кечикиб бажарса.

6. Маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими мазкур Мезонларнинг 5-бандида белгиланган мезонларга мувофиқ бўлмаган тақдирда «тайёр эмас» деб баҳоланади.

3-боб. Локал даражадаги хабар бериш тизимини баҳолаш

7. Локал даражадаги хабар бериш тизими куйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «тайёр» деб баҳоланади:

а) локал даражадаги хабар бериш тизими техник топшириқ ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ яратилган ва фойдаланишга топширилган бўлса;

б) локал даражадаги хабар бериш тизими маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими билан боғланган бўлса;

в) Локал даражадаги хабар бериш тизими тўғрисидаги низом, доимий тайёрлиги ва ундан фойдаланиш бўйича тизим паспортлари ва бошқа белгиланган барча ҳужжатлар мавжуд бўлса;

г) локал даражадаги хабар бериш тизими орқали ахборот марказлари навбатчи-диспетчерлик хизмати томонидан куйидагиларга фавқулодда ва-

зиятлар тўғрисидаги сигналлар ва шошилиш маълумотларни етказиш имконияти мавжуд бўлса:

объект фуқаро муҳофазаси бошлиғи, ишчи-хизматчилари ҳамда объектнинг фавқулодда вазиятларни бартараф этиш кучларига;

фавқулодда вазиятларда хабар бериш ҳудудидаги ташкилотлар навбатчи-диспетчерлик хизматларига;

фавқулодда вазиятларда хабар бериш ҳудудида яшовчи аҳолига;

д) локал даражадаги хабар бериш тизими ва терминал комплекслар тайёрлиги мунтазам равишда текшириб борилса;

е) хабар бериш техник воситаларига техник хизмат кўрсатилса, фойдаланиш даврида муддати ўтган воситалардаги носозликларни таъмирлаш ёки алмаштириш ўз вақтида амалга оширилса.

ж) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул ходимларнинг навбатчилиги ва касбий тайёргарлиги ташкил этилган бўлса;

з) хабар бериш тизими тайёрлигини текшириш вақтида навбатчи ходимлар ишончли ҳаракат қилса ҳамда берилган вазифаларни ўз вақтида бажарса.

8. Локал даражадаги хабар бериш тизими қуйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «чекланган тайёр» деб баҳоланади:

а) мазкур Мезонларнинг 7-банди «а», «в», «г», «д», «е» кичик бандлари бажарилган бўлса;

б) локал даражадаги хабар бериш тизими лойиҳа-смета ҳужжатларига мос яратилган ва фойдаланишга топширилган, лекин маҳаллий даражадаги хабар бериш тизимига билан интеграция қилинмаган бўлса;

в) хабар бериш техник воситаларига ўз вақтида техник хизмат кўрсатилган, носоз қисмларни алмаштириш ёки таъмирлаш ишлари амалга оширилган, лекин хизмат муддатини ўтаган техник қурилмалар мавжуд бўлса;

г) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул бўлган навбатчи ходимларнинг навбатчилиги ва касбий тайёргарлиги ташкил этилган, лекин ФВДТ ҳудудий қуйи тизими хизматлари (звенolari)га, шунингдек, объект раҳбарияти, ишчи-хизматчилари ва фавқулодда вазиятларни бартараф этиш кучларига хабар бериш рўйхатлари янгиланмаган бўлса;

д) локал даражадаги хабар бериш тизими тайёрлигини текшириш вақтида масъул ходим камчиликларга йўл қўйса, ноаниқ ҳаракат қилса ва берилган вазифаларни муддатидан кечикиб бажарса.

9. Локал даражадаги хабар бериш тизими мазкур Мезонларнинг 8-бандида белгиланган мезонларга мувофиқ бўлмаган тақдирда, «тайёр эмас» деб баҳоланади.

4-боб. Объект даражасидаги хабар бериш тизимини баҳолаш

10. Объект даражасидаги хабар бериш тизими қуйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «тайёр» деб баҳоланади:

а) объект даражасидаги хабар бериш тизими техник топшириқ ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ яратилган ва фойдаланишга топширилган бўлса;

б) объект даражасидаги хабар бериш тизими маҳаллий даражадаги хабар бериш тизими билан боғланган бўлса;

в) Объект даражасидаги хабар бериш тизими тўғрисидаги низом, доимий тайёргарлик ва ундан фойдаланиш бўйича тизим паспортлари ҳамда бошқа белгиланган барча ҳужжатлар мавжуд бўлса;

г) объект даражасидаги хабар бериш тизими орқали қуйидагиларга фавқулодда вазиятлар тўғрисидаги сигналлар ва шошилиш маълумотларни етказиш имконияти мавжуд бўлса:

объект фуқаро муҳофазаси бошлиғи, ишчи-хизматчилари ҳамда фавқулодда вазиятларни бартараф этиш кучларига;

объект авария-қутқарув ва махсус ишларни бажарувчи хизматларга;

объектда бўлиб турган ташриф буюрувчиларга;

д) объект даражасидаги хабар бериш тизими ва терминал комплекслари тайёрлиги мунтазам равишда текшириб борилса;

е) хабар бериш техник воситаларига техник хизмат кўрсатилса, фойдаланиш даврида муддати ўтган воситалардаги носозликларни таъмирлаш ёки алмаштириш ўз вақтида амалга оширилса;

ж) объект ишчи-хизматчиларига хабар бериш тизимининг техник ҳолати «қоникарли» деб баҳоланган бўлса;

з) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул ходимларнинг навбатчилиги ва уларнинг касбий тайёргарлиги ташкил этилган бўлса;

и) хабар бериш тизими тайёрлигини текшириш вақтида навбатчи ходимлар ишончли ҳаракат қилса ҳамда берилган вазифаларни ўз вақтида бажарса.

11. Объект даражасидаги хабар бериш тизими қуйидаги мезонларга мувофиқ бўлган тақдирда, «чекланган тайёр» деб баҳоланади:

а) мазкур Мезонларнинг 10-банди «а», «в», «г», «д», «е» кичик бандлари бажарилган бўлса;

б) объект даражасидаги хабар бериш тизими лойиҳа-смета ҳужжатларига мос яратилган ва фойдаланишга топширилган, лекин маҳаллий даражасидаги хабар бериш тизимига билан интеграция қилинмаган бўлса;

в) хабар бериш техник воситаларига ўз вақтида техник хизмат кўрсатилган, носоз қисмларни алмаштириш ёки таъмирлаш ишлари амалга оширилган, лекин хизмат муддатини ўтаган техник қурилмалар мавжуд бўлса;

г) хабар бериш тизимини ишга тушириш учун масъул бўлган навбатчи ходимларнинг навбатчилиги ва касбий тайёргарлиги ташкил этилган, лекин ФВДТ ҳудудий қуйи тизими хизматлари (звенолари)га, шунингдек, объект раҳбарияти, ишчи-хизматчилари ва фавқулодда вазиятларни бартараф этиш кучларига хабар бериш рўйхатлари янгиланмаган бўлса;

д) объект даражасидаги хабар бериш тизими тайёрлигини текширишда вақтида масъул ходим камчиликларга йўл қўйса, ноаниқ ҳаракат қилса ва берилган вазифаларни муддатидан кечикиб бажарса.

12. Объект даражасидаги хабар бериш тизими мазкур Мезонларнинг 11-бандида белгиланган мезонларга мувофиқ бўлмаган тақдирда, «тайёр эмас» деб баҳоланади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ**355 Иқлим ўзгариши ва табиий офатлар хавфига нисбатан
миллий ҳаракатлар режасини ишлаб чиқиш ҳамда самарали амалга оширишни ташкил этиш тўғрисида***

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2030 йилгача Ўзбекистон Республикасининг «яшил» иқтисодиётга ўтишига қаратилган ислохотлар самарадорлигини ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида» 2022 йил 2 декабрдаги ПҚ–436-сон қарори ижросини таъминлаш, шунингдек, табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш бўйича чора-тадбирлар самарадорлигини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 2 декабрдаги ПҚ–436-сон қарори билан тасдиқланган 2030 йилгача Ўзбекистон Республикасида «яшил» иқтисодиётга ўтиш ва «яшил» ўсишни таъминлаш бўйича ҳаракатлар режасининг 10-бандида иқлим ўзгариши ва табиий офатлар хавфига нисбатан миллий жавоб чораларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишнинг самарали норматив-ҳуқуқий ва институционал базасини мустаҳкамлаш назарда тутилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қуйидагилар:

2023 — 2030 йилларда табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш бўйича Ўзбекистон Республикасининг миллий ҳаракатлар режаси (кейинги ўринларда — Миллий ҳаракатлар режаси) 1-иловага мувофиқ;

2023 — 2030 йилларда табиий офатлар ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш бўйича Ўзбекистон Республикасининг миллий ҳаракатлар режасини амалга ошириш бўйича «йўл харитаси» (кейинги ўринларда — «йўл харитаси») 2-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

3. Қуйидагилар Миллий ҳаракатлар режасини амалга ошириш доирасида устувор йўналишлар этиб белгилансин:

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни оширишнинг ташкилий-ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш;

аҳолининг табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш борасидаги билим ва тажрибаларини шакллантириш;

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш тадбирларини молиялаштиришни ташкил этиш;

табиий офатлар рўй берганда ҳаракат қилишга тайёрлик даражасини ошириш.

4. Табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш бўйича ҳаракатларни мувофиқлаштирувчи идоралараро кенгаш (кейинги ўринларда — Кенгаш) 3-иловага** мувофиқ таркибда тузилсин.

* Ушбу қарор «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 14 августда эълон қилинган.

** 2-3-иловалар «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

Қуйидагилар Кенгашнинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

Миллий ҳаракатлар режаси ва «йўл харитаси»да белгиланган чора-тадбирларнинг тўлиқ ҳажмда бажарилишини таъминлаш, шунингдек, уларнинг ўз вақтида бажарилиши устидан назорат ўрнатиш;

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамлиликини ошириш бўйича вазирлик ва идораларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш;

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамлиликини оширишнинг ташкилий-ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш;

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамлиликини ошириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларнинг ижроси самарадорлигини ошириш;

ҳар чоракда вазирлик ва идоралар раҳбарларининг табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамлиликини ошириш бўйича режалаштирилган чора-тадбирлар бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботларини эшитиб бориш;

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамлиликини ошириш тадбирларини молиялаштириш чораларини кўриш.

5. Белгилансинки:

Ўзбекистон Республикаси Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги ҳузуридаги «Яшил трансформация ва иқлим ўзгаришига мослашиш миллий маркази» давлат муассасаси Кенгашнинг ишчи органи ҳисобланади;

тасдиқланган Миллий ҳаракатлар режаси ва «йўл харитаси»да назарда тутилган функциялар давлат бюджети параметрларида назарда тутилган маблағлар, вазирлик ва идораларнинг бюджетдан ташқари жамғармалари маблағлари, халқаро молия институтлари маблағлари, шунингдек, қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан амалга оширилади.

6. Ўзбекистон Республикаси Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги Рақамли технологиялар вазирлиги ҳамда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда 2024 йил 1 январга қадар Экология жамғармаси ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамлиликини ошириш соҳасида илмий-тадқиқотларнинг натижалари, мониторинг, прогноз ва бошқа маълумотларнинг ягона электрон платформасини ишга тушириш чораларини кўрсин.

7. Мазкур қарорда белгиланган чора-тадбирларнинг сифатли ҳамда ўз вақтида бажарилишини мувофиқлаштириш ва мониторинг қилишнинг қуйидаги тартиби белгилансин:

вазирлик ва идоралар — ҳар чорак якуни бўйича кейинги ойнинг 5-санага қадар Ўзбекистон Республикаси Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлигига Миллий ҳаракатлар режаси ҳамда «йўл харитаси»да назарда тутилган чора-тадбирларни амалга ошириш ҳолати тўғрисида ҳисобот тақдим этади;

Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирли-

ги ҳар чоракда ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-санасига қадар умумлашган таҳлилий маълумотларни Кенгашга киритади;

Кенгаш ҳар чорак якуни бўйича кейинги ойнинг 25-санасига қадар амалга оширилган ишлар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига ҳисобот тақдим этади.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Ж. Раматов, Ўзбекистон Республикаси экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазири А.А. Абдуҳақимов ҳамда Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятлар вазири А.Ҳ. Қулдашев зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. АРИПОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 11 август,
362-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил 11 августдаги 362-сон қарорига
1-ИЛОВА

**2023 — 2030 йилларда табиий офатлар хавфини
камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш
бўйича Ўзбекистон Республикасининг
МИЛЛИЙ ҲАРАКАТЛАР РЕЖАСИ**

1-боб. Умумий маълумот

1. Ўзбекистон география нуқтаи назаридан тоғ тизимлари, йирик чўл, яйловлар ва қир-адирларни ўз ичига олган минтақа ҳисобланади. Иқлими кескин континентал, кеча-кундузги ва фасллар ҳароратининг катта амплитудаси, юқори қуёш радиацияси ва нисбатан паст намлик билан тавсифланади.

2. Республиканинг жойлашуви ва иқлимига кўра ҳудудларида қуйидаги табиий офатлар кузатилиши мумкин:

геологик офатлар (зилзила, ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар);

метеорологик офатлар (кучли шамол, кучли жала, дўл, қор кўчкиси, қурғоқчилик);

гидрологик офатлар (сел, сув тошқинлари);

табиий ёнғинлар (дашт ва ўрмон ёнғинлари).

3. Республиканинг катта қисми сезиларли даражада иқлим ўзгариши таъсири доирасида бўлиб, иқлим ўзгариши ва унинг оқибатлари ижтимоий-иқтисодий ривожланишга, одамларнинг турмуш тарзи ва соғлиғига, шунингдек, иқтисодий объектларнинг барқарор фаолият олиб боришига ўз салбий таъсирини кўрсатмоқда.

Сўнги йилларда иқлим ўзгариши оқибатида республика ҳудудида табиий офатлар сони сезиларли даражада ошди. Табиий офатларнинг ўртача

сони 2001-2010 йилларда — 115 та ҳолат, 2011-2022 йилларда — 126 та ҳолатни ташкил этган.

Уларнинг 46 фоизи зилзилалар, 27 фоизи селлар, 13,5 фоизи ер кўчкилари, 8,7 фоизи кучли шамоллар, 2,4 фоизи сув тошқинлари, 1,6 фоизи табиий ёнғинлар, 0,8 фоизи қор кўчкилари ва бошқалар ҳиссасига тўғри келган.

4. Глобал иқлим ўзгариши билан боғлиқ кузатилаётган вазият сабабли республикада иқлим ўзгаришига мослашув чораларини кўриш ва табиий офатлар билан боғлиқ йўқотишларни камайтириш долзарб вазифа бўлиб қолмоқда.

2-боб. Ўзбекистон ҳудудида рўй бериши мумкин бўлган табиий офатлар хавфи ва иқлим ўзгаришига чидамлилиқни оширишдаги асосий муаммолар

1-§. Зилзилалар

5. Республикада 12 баллик халқаро МСК-64 шкаласи (Медведев-Шпонхойер-Карни) бўйича интенсивлиги 7 балл ва ундан юқори бўлган зилзилалар содир бўлиш хавфи мавжуд. Марказий Осиё давлатларининг бир қатор сейсмологик хизматлари ҳар йили турли жадалликдаги 3 000 га яқин ер ости силкинишларини қайд этади.

6. Кучли зилзилаларда энг кўп зарар кўрадиган уй-жой сектори, хизмат кўрсатиш, иқтисодиёт, саноат ва савдо соҳалари бўлиб, уларнинг аксарияти шаҳарлар ва йирик аҳоли пунктларида жойлашган.

7. Ўзбекистон аҳолисининг қарийб 70 фоизи сейсмик фаол зоналарда истиқомат қилади. Кўплаб бинолар, айниқса, яқка тартибдаги уйлар қурилиш норма ва қоидаларини ҳисобга олмаган ҳолда қурилганлиги сабабли уй-жой қурилиши объектларининг 70 фоизи сейсмик барқарор эмас.

8. Зилзиланинг иккиламчи таъсири ҳалокатли бўлиши ва бошқа хавфларни келтириб чиқариши ёки тезлаштириши эҳтимоли юқори.

Зилзиланинг иккиламчи таъсирининг аксарияти (тўғонларнинг бузилиши, баланд тоғлардаги кўлларнинг тошиб кетиши натижасида юзага келадиган сув тошқинлари ва сел орқали заҳарли моддаларнинг тарқалиши) жиддий трансчегаравий оқибатларга олиб келиши мумкин.

2-§. Ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар

9. Ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар асосан тоғли ва тоғолди ҳудудларга хос бўлиб, табиий офатларнинг кенг тарқалган турларидан бири ҳисобланади.

Улар қияликларнинг тиклиги ошиши, сейсмик ходисалар, метеорологик ва гидрологик ўзгаришлар, шунингдек, турли антропоген жараёнлар ҳисоби-га ҳаракатга тушади. Ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар тез-тез тоғолди ва тоғли ҳудудларда денгиз сатҳидан 1000 — 2400 метр баландликда, 15 даража ва ундан ортиқ бўлган қияликларда содир бўлади.

10. Ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар аҳоли турар жойлари ва ҳўжалик-

лари, бинолар, транспорт коммуникациялари, ҳаёт маромини таъминловчи ва муҳандислик иншоотлари, каналлар, электр узатиш линиялари ва бошқа муҳим объектларни вайрон қилиш ҳамда кўмиб юбориши эҳтимоли билан ҳам хавфли ҳисобланади.

11. Ер ва тош кўчкилари, ўпирилиш жараёнларининг ривожланиши аҳоли яшаш пунктлари, соғломлаштириш мажмуалари, автомобиль ва темир йўл участкалари, тоғ-кон, гидротехник ва бошқа турдаги объектларга хавф солиши мумкин.

3-§. Кучли шамоллар

12. Ўзбекистонда сўнгги йилларда кучли шамоллар асосан республиканинг шимоли-ғарбий ва жануби-ғарбий ҳудудларида кузатилиб, шамол тезлиги 25 — 27 м/с, баъзи ҳолларда 27 — 40 м/с ташкил этган ҳолда, мамлакат иқлимига хос бўлмаган талафотли бўрон ва довуллар кузатилмоқда.

13. Кучли шамоллар уйларнинг том қисмлари кўчириб ташланиши, дарахтлар қулаши, электр таъминоти устунларининг ағдарилиши ва ушбу ҳодисалар билан боғлиқ равишда одамларнинг ҳалок бўлиши ва жароҳат олишлари, шунингдек, электр таъминотидаги узилишлар, муҳандислик иншоотлари ва ҳаёт маромини таъминлаш тизимларининг вайрон бўлиши каби оқибатларга олиб келмоқда.

2020 йилда Бухоро вилоятида кузатилган 40 м/с тезликда эсган (соатига 144 км — Бофорт шкаласи бўйича бўрон) кучли шамол бир кишининг ҳалок бўлишига, 40 нафарга яқин инсонларнинг жароҳатланишига, 5 000 дан ортиқ объектларнинг том қисми шикастланишига ҳамда 42 минг туп йирик дарахтларнинг нобуд бўлишига ва шикастланишига сабаб бўлди.

Шунингдек, бинолар ва дарахтлар остида қолган 415 та транспорт воситаларига жиддий зарар етиб, кўп миқдорда қишлоқ хўжалиги экинлари нобуд бўлди ва 10 миллион АҚШ долларига яқин моддий зарар етди.

4-§. Кучли жала, дўл

14. Кучли жала ёғиши республика иқлими учун хос метеорологик ҳодиса бўлиб, ёғингарчилик миқдори 1 соат ва ундан кам вақт ичида 15 мм ва ундан кўп миқдорни ташкил этганда юзага келади.

15. Кучли жала ва дўл сел, тошқин сувларини ҳосил қилиши билан хавфли ҳисобланади. Кучли жала ва дўл қишлоқ хўжалиги экинлари, мевали дарахтлар ва экин майдонларига жиддий зарар етказди.

16. Иқлим ўзгариши натижасида тез-тез кузатилаётган кучли жала ва дўл шаҳарларда ирригация ва оқова тизимларининг талабга жавоб бермаслиги сабабли кўплаб сув тошқинларига олиб келмоқда.

5-§. Қор кўчкиси

17. Қор кўчкиси одамларнинг иқтисодий, рекреацион, спорт ёки бошқа фаолиятига, шунингдек, қор кўчкиси хавфи мавжуд зоналарда жойлашган

аҳоли пунктлари, санаторий, курорт, спорт, саноат мажмуалари, инфратузилма ва бошқа объектларга хавф туғдиради.

18. Қор кўчкиси асосан қор кўп тўпланган йилларда қиш ва баҳор ойларида қузатилади.

19. Ўзбекистон ҳудудида қор кўчкиси хавфини ўрганиш даражаси бир хил эмас. Қор кўчкисининг юзага келиши, унинг тарқалиш шароитлари маълум бўлган жойлар билан бир қаторда етарли даражада ўрганилмаган жойлар ҳам мавжуд. Сўнгги йилларда олиб борилган ярим стационар ва аэровизуал кузатувлар натижалари маълум ҳудудларда қор кўчкиси фаоллашишини кўрсатмоқда.

20. Республикада қор кўчкиси хавфини мониторинг қилиш учун 18 та қор кўчкиси кузатув пунктлари мавжуд.

6-§. Қурғоқчилик

21. Қурғоқчилик узоқ вақт давомида юқори ҳаво ҳарорати ва ёғингарчилик миқдорининг камлиги натижасида юзага келади. Сўнгги йилларда қурғоқчилик қузатилиши жадаллашиб, жанубий иссиқ иқлим шароити республиканинг шимоли-шарқий минтақасига силжиши қузатилмоқда.

22. Қурғоқчилик озиқ-овқат хавфсизлигига салбий таъсир кўрсатувчи, аҳоли саломатлигининг ёмонлашуви, биохилма-хилликнинг йўқолиши, ҳудудларнинг саҳролашиши, экологиянинг ёмонлашуви, иқлим ўзгаришига чидамликнинг пасайиши, мажбурий миграция каби ижтимоий ва экологик муаммоларни келтириб чиқарувчи табиий офат ҳисобланади.

23. Ҳозирги вақтда республика ҳудудининг 70 фоизи ёки 31,4 млн. гектар майдони табиий шўрланиш, ҳаракатланувчи қумларнинг ёйилиши, чанг бўронлари ва гармсел шамоллари эсувчи қурғоқчил ҳамда ярим қурғоқчил ерлардан ташкил топган.

Орол денгизининг қуриши натижасида Оролқум деб ном олган янги саҳро пайдо бўлиб, ҳозирда 6 млн. гектарга яқин майдонни қамраб олди. Оролбўйи ҳудудидаги 2 млн. гектар майдонда ерларнинг саҳролашиши ва деградацияси қузатилмоқда.

24. Глобал иқлим исиши, сув ресурсларининг тобора камайиб бориши, қўшни давлатлар томонидан трансчегаравий дарёларда турли гидротехника иншоотлари қурилиши, сув сарфининг ошиши ва сувдан нооқилона фойдаланиш каби омиллар қурғоқчилик хавфини янада ошириб бормоқда.

7-§. Сел, сув тошқинлари

25. Сел, сув тошқинлари хавфлилик даражаси юқори бўлиб, республиканинг тоғли ва тоғолди ҳудудларида, Амударё ва Сирдарё ҳавзаларида кўп қузатиладиган табиий офатлар ҳисобланади.

Кўпинча сел оқимлари қўшни давлатлар — Қирғизистон ва Тожикистон ҳудудларида ҳосил бўлиши сабабли сел оқимлари трансчегаравий ҳам бўлиши мумкин.

26. Сел, сув тошқинлари оқибатида турар жойлар, ижтимоий соҳа ва

аҳолининг ҳаёт маромини таъминлаш объектлари, инфратузилмалар, муҳандислик, ҳимоя, ирригация иншоотларининг вайрон бўлиши, уларнинг тошқин сувлари ва лой остида қолиб кетиши, дарё ўзанларининг ўзгариши ва ҳудудлар санитария-гигиена ҳолатининг ёмонлашуви асосий таҳдидлар ҳисобланади.

27. Сўнгги ўн йилда сел, сув тошқинлари сони кескин ортди ва ушбу даврда Ўзбекистоннинг барча ҳудудларида 650 тадан ортиқ сел, сув тошқинлари кузатилиб, сўнгги беш йил ичида шу каби ҳолатлар сони 141 тага ошган.

28. Амударё ва Сирдарё ҳавзаларида юзага келган мавсумий тошқинлар сув сатҳининг кўтарилишига, дарёлар ўзанлари ўзгаришига, қирғоқларнинг емирилишига олиб келиб, аҳоли пунктлари ва экин майдонларини сув босишига (сув тошқинларига) сабаб бўлади.

29. Қор ва музликларнинг жадал эриши натижасида ҳосил бўладиган кўп миқдордаги сувлар, дамбалар ва музли қўллар тўғонларининг эҳтимолий ўпирилиши, қўшни давлатлар томонидан йирик сув омборларидан сувнинг чиқариб юборилиши, дарёлардаги музларнинг механик эритилиши оқибатида дарё ўзанларининг ўзгариши, сув сатҳининг кўтарилиши ва қирғоқларнинг ювилиши ҳудудлардаги аҳоли пунктлари ва экин майдонларини сув босиш хавфини юзага келтирмоқда.

8-§. Табиий ёнғинлар

30. Республикада ўрмон фонди майдони 11 858 130 гектарни ташкил этади.

31. Ҳар йили республикада 4 тадан 16 тагача ўрмон ёнғинлари қайд этилиб, ёнғинлар экология ва атроф-муҳитга салбий таъсир кўрсатиши билан бир қаторда аҳоли яшаш пунктларига ва экин майдонларига тарқалган тақдирда, жиддий иқтисодий-ижтимоий оқибатларга олиб келиши мумкин.

32. Сўнгги олти йилда ўрмонларда 46 та ёнғин юз берган бўлса, 2021 йилда Жиззах вилоятининг Зомин туманидаги ўрмонзорларнинг 80 гектарга яқин майдонида, Сирдарё вилоятидаги ўрмон-овчилик хўжалигининг 140 гектардан ортиқ майдонида ҳамда Қорақалпоғистон Республикасидаги қўриқхона ҳудудига кирувчи тўқайзорнинг 35 гектар майдонида йирик табиий ёнғинлар содир бўлди.

33. Ўрмон ёнғинлари ва иқлим ўзгариши бир-бири билан чамбарчас боғлиқ жараён ҳисобланиб, қурғоқчилик, юқори ҳарорат, нисбий паст намлик, чакмоқлар ва кучли шамол ёнғинлар келиб чиқиш хавфини кескин оширади.

34. Ўрмон ёнғинлари юзага келишининг асосий сабабларидан бири инсон омили бўлсада, яшин тушиши оқибатида юзага келувчи ёнғинлар янада жиддийроқ оқибатларни келтириб чиқаради.

9-§. Табиий офатлар билан боғлиқ техноген хусусиятга эга хавфлар

35. Табиий офатлар оқибатида гидротехника иншоотларида юзага кела-

диган авариялар инсонлар соғлиги, ҳаёти, мол-мулкига ва атроф муҳитга жиддий хавф тугдиради.

36. Тошқин сувлари гидротехника иншоотларининг турғунлигига салбий таъсир кўрсатиб, улардаги максимал сув сарфининг кескин ошишига сабаб бўлади.

Сув сарфининг кескин ошиши сув ташловчи иншоотларнинг ўтказувчанлигига салбий таъсир кўрсатиб, иншоотнинг бузилишига, гидротехника иншооти юқори бьефининг (ЮБС) сатҳлари кўтарилишига, тўсувчи иншоотларнинг устидан сув қўйилиши ва гидродинамик аварияларга олиб келиши мумкин.

37. Сув иншоотлари, қияликлар ва қирғоқлар ҳамда гидротехника иншоотининг маҳкамланадиган элементлари муз юкланиш чегарасига эга бўлиб, ҳалокатли муз ҳодисалари оқибатида бундай юкланишлар ортиб кетиши иншоотнинг бузилишига ва ювилиб кетишига олиб келиши мумкин.

38. Кучли шамоллар (довуллар, бўронлар) гидротехника иншоотлари, хусусан, сув омборлари учун хавф тугдирувчи таҳдидлар қаторига кириб, сув омборида пўртана тўлқинларини ҳосил қилади ва улар таъсирида босимни ушлаб турувчи қияликлар, қирғоқлар ва маҳкамловчи элементларнинг мустаҳкамлигига хавф солади.

39. Ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар сув омборларининг юқори бьефида цунамисимон тўлқинлар ҳосил бўлишига ва оқибатда тўғоннинг устки қисмидан сувнинг тошиб чиқишига ҳамда уларнинг бузилишига олиб келиши мумкин.

40. Табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш борасидаги асосий муаммолар қўйидагилардан иборат:

йиллар давомида рўй берган табиий офатларни баҳолаш натижалари ва прогноз маълумотлари асосида табиий офатлар хавфини эрта аниқлаш, табиий офатлар хавфи ёки содир бўлганлиги тўғрисида хабар бериш ва маълумот етказиш тизимларининг такомиллашмаганлиги, табиий офатлар хавфи тўғрисида маълумот алмашиш бўйича миллий ва маҳаллий даражадаги маълумотлар базасининг яратилмаганлиги;

табиий офатлар хавфини баҳолашнинг замонавий услублари ишлаб чиқилмаганлиги ва таҳдидларни тор доирада баҳолаш амалиётининг сақланиб қолаётганлиги;

маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг табиий офатлар хавфи бўйича ер хусусиятлари ҳисобланган эҳтимолий таҳдидлар частотаси, таҳдид хариталари кабилар тўғрисида янгиланган маълумотларни олиш имкониятининг чекланганлиги. Аҳоли пунктларини қуриш ва ҳудудларни ривожлантиришда табиий офатлар хавфининг етарли даражада инobatга олинмаслиги;

аҳоли орасида хавфсизлик маданиятини тарғиб қилиш ва аҳолини табиий офатлар билан боғлиқ фавқулодда вазиятларда тўғри ҳаракат қилишга тайёрлаш ишларининг етарли даражада олиб борилмаслиги;

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни оширишга қаратилган тадбирларни амалга оширишда табиий офатлар

хавфи таъсирига учраш эҳтимоли юқори бўлган ва бошқа заиф ижтимоий гуруҳларнинг тўлиқ инobatга олинмаслиги;

табiiй офатлар хавфидан суғурталаш ва ушбу йўналишдаги ички инвестицияларни рабатлантириш чоралари ва амалий механизмларининг сустривожланганлиги.

3-боб. Миллий ҳаракатлар режасининг мақсади, устувор йўналишлари ва вазифалари

41. Миллий ҳаракатлар режасининг мақсади — табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш бўйича комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишдан иборат.

42. Қуйидагилар Миллий ҳаракатлар режасини амалга ошириш доирасида устувор йўналишлар ҳисобланади:

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни оширишнинг ташкилий-ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш;

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш борасидаги билим ва тажрибаларни шакллантириш;

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш тадбирларини молиялаштиришни ташкил этиш;

табiiй офатлар юз берганда, ҳаракат қилишга тайёрлик даражасини ошириш.

43. Қуйидагилар Миллий ҳаракатлар режасини амалга ошириш доирасидаги вазифалар ҳисобланади:

а) табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни оширишнинг ташкилий-ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш бўйича:

янги қонунчилик нормаларини ишлаб чиқиш ва табiiй офатлар хавфи ва иқлим ўзгаришини инobatга олган ҳолда, мавжуд норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартиришлар киритиш;

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш юзасидан режалар, республика ва маҳаллий стратегияларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш;

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш борасидаги профилактик тадбирларни самарали ташкил этиш;

маҳаллий даражада табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш масалаларида маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг иштирокини кенгайтириш ва жавобгарлигини кучайтириш;

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни оширишда манфаатдор томонлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш;

б) табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш борасидаги билим ва тажрибаларни шакллантириш бўйича:

табiiй офатлар хавфини аниқлаш ва баҳолаш, прогноз материалларини тайёрлаш, замонавий геоахборот технологиялари асосида маълумотлар базасини юритиш;

табiiй офатлар етказиши мумкин бўлган зарарни баҳолашнинг методологик асосларини ишлаб чиқиш;

давлат бошқаруви органлари мансабдор шахслари ва аҳолининг барча қатламларининг табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш масалалари бўйича маълумотга эгаллиги ва хабардорлик даражасини ошириш, шунингдек, уларга билим бериш ва ўқитиш;

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш масалалари бўйича аҳолини ўқитиш, соҳа учун профессионал кадрларни тайёрлаш дастурларини янада такомиллаштиришга қўмаклашиш;

жамоат ташкилотлари ва нодавлат ташкилотлар орқали табiiй офатлар хавфи тўғрисидаги ахборотни тарқатиш мақсадида фуқаролар ўртасида ўзаро ҳамкорликни яхшилаш;

в) табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш тадбирларини молиялаштириш бўйича:

табiiй офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни оширишга оид тадбирларга давлат инвестициялари ва хусусий инвестицияларни жалб этиш;

авария-қутқарув ва бошқа махсус мулк-ашёларни ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштиришга доир чора-тадбирларни амалга оширишда давлат-хусусий шериклик механизмларини жорий этиш;

табiiй офатлар хавфини суғурта қилишга оид тадбирларни ташкил этиш;

сел, тошқинлар, кўчкилар ва бошқа хавфли табiiй офатлар, шунингдек, қурғоқчилик билан боғлиқ фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш бўйича манзилли профилактик тадбирларни амалга ошириш;

маҳаллий шароитларда табiiй офатлар хавфини камайтиришга доир чора-тадбирлар самарадорлигини оширишга қаратилган шахарсозлик нормаларини, қоидаларини, аҳоли пунктларини режалаштириш ва қуришга оид стандартларни такомиллаштириб бориш;

табiiй офатлардан жабрланганларни ижтимоий муҳофаза қилиш стратегияларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, шунингдек, механизмларини такомиллаштириш;

г) табiiй офатлар рўй берганда, ҳаракат қилишга тайёрлик даражасини ошириш бўйича:

замонавий ахборот-коммуникация технологиялари асосида алоқа, табiiй офатлар билан боғлиқ фавқулодда вазиятлар хавфи ёки рўй берганлиги ҳақида хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизимларини модернизация қилиш ва доимий шай ҳолатда сақлаш;

табiiй офатлар ва фавқулодда вазиятлар хавфи юзага келганлиги ёки рўй берганлиги тўғрисида аҳолига хабар бериш ва маълумот етказишнинг автоматлаштирилган тизимини яратиш учун техник воситаларни маҳаллий ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш;

табiiй офатлар оқибатларини бартараф этиш бўйича Фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва бундай вазиятларда ҳаракат қилиш давлат тизими куч ва воситаларининг шайлигини таъминлашга қаратилган комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш;

Фавқулудда вазиятларнинг олдини олиш ва бундай вазиятларда ҳаракат қилиш давлат тизими кучлари ва аҳолининг табиий офатларда ҳаракат қилишга шайлигини, раҳбарлар таркибининг вазирликлар, идоралар ва ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорлигини такомиллаштириш;

хавфсизлик маданияти даражасини оширишда табиий офатлар билан боғлиқ фавқулудда вазиятларда ҳаракат қилишга тайёрлаш бўйича аҳолини кенг қамраб олиш;

табиий офатлардан жабрланганларга тиббий ёрдам кўрсатиш механизмларини такомиллаштириш;

ижтимоий, муҳим объектлар ва бошқа инфратузилмалар фаолиятининг табиий офатларга нисбатан барқарорлигини ва иқлим ўзгаришига чидамлилигини ошириш;

табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш соҳасида халқаро ҳамкорликни ривожлантириш.

4-боб. Табиий офатлар хавфини камайтириш ва иқлим ўзгаришига чидамликни ошириш бўйича асосий чора-тадбирлар

44. Зилзилалар билан боғлиқ сейсмик хатарни камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

сейсмопрогностик мониторинг, турли сейсмик хавфларни баҳолаш, кучли зилзилалар юзага келиш эҳтимолини прогнозлаш;

зилзилалар натижасида ер кўчиши, сел, сув тошқинлари билан боғлиқ иккиламчи хавфлар юзага келиши мумкин бўлган жойлар бўйича прогноз маълумотлари ва хариталарини тайёрлаш;

бино ва иншоотларни қуриш учун ер участкаларини танлашда уларнинг тўғри жойлаштирилишини таъминлаш, шунингдек, бино ва иншоотларнинг қурилишини лойиҳалаштиришда ва қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишда зилзилабардошлик меъёрларига риоя этилишини назорат қилиш;

қурилган бинолардан кейинчалик фойдаланиш имкониятини баҳолаш ва зилзилабардошлик даражаси паст бўлган биноларни мустаҳкамлаш бўйича техник ечимлар топиш мақсадида биноларнинг сейсмик чидамлилигини аниқлаш бўйича комплекс тадқиқотлар ўтказиб бориш;

маҳаллий хом ашёдан сифат-мустаҳкамлик хусусиятлари, шу жумладан зилзилабардошлилиги замонавий қурилиш талабларига жавоб берадиган янги конструкциялар ва қурилиш материалларини ишлаб чиқариш, шунингдек, зилзилабардош уйларнинг лойиҳа ечимлари каталогларини тузиш ва оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш;

якка тартибдаги уй-жойларни қуришда зилзилабардош турар жой бинолари лойиҳаларидан фойдаланиш амалиётини кенг жорий этиш;

республика ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ҳамда бошқа ташкилотларнинг раҳбарлари, масъул мутахассислари, қутқарув хизматлари, қутқарув ва фуқаро муҳофазаси тузилмалари, ишчи ҳамда хизматчиларини зилзиладан олдин, зилзила вақтида ва зилзиладан кейин ўзини тутиш қоидалари, кучли зилзилаларга олдиндан тайёргарлик кўриш ҳамда улардан

талафотларсиз чиқиш бўйича билим ва тажрибаларини изчил ошириб бориш ва амалий кўникмаларни ҳосил қилиш бўйича тегишли чора-тадбир комплексини амалга ошириш;

мактабгача таълим ташкилотлари тарбияланувчилари, умумий ўрта ва ўрта махсус таълим ташкилотлари, профессионал таълим муассасалари ўқувчилари ҳамда олий таълим ташкилотлари талабаларининг зилзиладан олдин, зилзила вақтида ва зилзиладан кейин ўзини тутиш қоидалари, шунингдек, кучли зилзила билан боғлиқ фавқулодда вазиятлардан жабрланганларга биринчи ёрдам кўрсатиш қоидалари ва усулларига ўргатиш;

ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасида банд бўлмаган, жисмоний имконияти чекланган, шунингдек, фаолият туридан қатъи назар, барча фуқароларни зилзиладан олдин, зилзила вақтида ва зилзиладан кейин тўғри ҳаракатланишга ўргатиш;

зилзиладан олдин, зилзила вақтида ва зилзиладан кейин тўғри ҳаракатланиш қоидалари бўйича оммабоп адабиётлар ва кўргазмаларни қўлланмаларни нашр этиш, қўшимча ўқув марказларини ташкил этиш.

45. Ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар хавфини камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар хавфи мавжуд зоналарни мониторинг қилиш, кузатув тармоғини (постларни, об-ҳаво кузатиш станцияларни) кенгайтириш ҳамда визуал ва инструментал кузатишнинг замонавий усулларини жорий этиш;

ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар бўйича прогноз маълумотлари ва хариталарини тайёрлаш, уларнинг мунтазам равишда янгиланишини таъминлаш ва хавфли ҳудудлар тўғрисидаги маълумотларни жамоатчиликка етказиш учун оммавий ахборот воситаларида жойлаштириш;

муҳандислик ҳимоя иншоотлари қурилишини тизимли режалаштириш ва иншоотларни ишчи ҳолатда сақлаш (кўчки жисмларини гидроизоляция қилиш ва дренажлаш, қияликларни террасалаш ва оғирлигини пасайтириш, тиргак деворлар билан мустаҳкамлаш, ер усти сувларини бошқа жойларга йўналтириш ва бошқалар);

ер кўчкиси хавфи бўлган қияликлар юзасига кўп йиллик чим ҳосил қилувчи ўтлар билан биргаликда дарахт ва бута ўсимликларини экиш;

ер кўчкиси хавфи бўлган майдонларни ўзлаштириш, суғориш ва бошқа мелиоратив ишлар олиб борилишининг олдини олиш;

ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар хавфи мавжуд ҳудудларда яшовчи аҳолини хавфсиз ҳудудларга кўчириш чора-тадбирларини тизимли равишда амалга ошириш;

ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар хавфи мавжуд ҳудудларда яшовчи аҳолини уларнинг эҳтимолий таъсир ҳудуди ва чегаралари тўғрисида хабардор қилишнинг замонавий усулларини жорий этиш ва мавжудларини такомиллаштириш;

ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар оқибатларини бартараф этиш учун куч ва воситаларни яратиш, уларнинг шайлигини таъминлаш, шунингдек, ер ва тош кўчкилари, ўпирилишлар хавфининг олдини олиш ҳамда уларнинг

оқибатларини бартараф этиш бўйича ҳамкорлик режаларини тизимли янгилаб бориш;

аҳолига, иқтисодиёт тармоқларига ва ижтимоий соҳага эҳтимол тutilган зарарни камайтириш учун кўчкларни мажбуран тушириш;

аҳолига ер ва тош кўчкиси фаоллашуви, ўпирилишларнинг дастлабки белгиларини тушунтириш ишларини олиб бориш ва хавфли ҳудудларда ўзини тутиш қоидаларига ўргатиш.

46. Кучли шамол хавфини камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

гидрометеорологик вазиятни кузатиш тармоқларини такомиллаштириш ва кенгайтириш, уларни замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш;

аҳолини кучли шамол хавфи тўғрисида ўз вақтида хабардор қилиш;

бинолар том қисмларининг шамол кучига барқарорлигини ошириш бўйича ва янги қурилаётган объектларда бажариладиган монтаж ишлари сифатини назорат қилиш юзасидан тизимли чоралар кўриб бориш;

юқори кучланишли электр узатиш тармоқларининг мустаҳкамлигини ошириш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш;

электр токи узатилиши билан боғлиқ аварияларни бартараф этиш режаларини такомиллаштириб бориш;

дарахтларнинг кучли шамол оқибатида синиши ва қулаб тушишининг олдини олиш чораларини кўриш;

кучли шамол оқибатларини бартараф этиш учун куч ва воситаларни яратиш, уларнинг шайлигини таъминлаш, шунингдек, кучли шамол оқибатларини бартараф этиш бўйича ҳамкорлик режаларини тизимли янгилаб бориш;

аҳолининг барча қатламларини кучли шамол кузатилганида тўғри ҳаракатланиш қоидаларига ўргатиш.

47. Кучли жала ва дўл хавфини камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

гидрометеорологик вазиятни кузатиш тармоқларини такомиллаштириш ва кенгайтириш, уларни замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш, визуал ва инструментал кузатишнинг замонавий усулларини жорий этиш;

аҳолини кучли жала ва дўл хавфи тўғрисида ўз вақтида хабардор қилиш тизимларини такомиллаштириш;

аҳоли пунктлари бош режаларига мувофиқ шаҳар ва бошқа аҳоли пунктларида қурилишларни сув босиш ҳудудларини ҳисобга олган ҳолда амалга ошириш, шунингдек, табиий ариқларни сақлаб қолиш ва ёғингарчилик сувларини чиқариб юборувчи янги ирригация тизимларини яратиш (жала коллекторлари ва бошқалар);

гидрометеорологик жараёнларни атроф табиий муҳитга таъсир кўрсатиш орқали бошқариш (кучли жала ва дўл ёғинининг олдини олиш);

кучли жала ва дўл оқибатларини бартараф этиш учун куч ва воситаларни яратиш, уларнинг шайлигини таъминлаш, шунингдек, сел ва сув тошқинлари хавфининг олдини олиш ҳамда уларнинг оқибатларини бартараф этиш бўйича ҳамкорлик режаларини тизимли янгилаб бориш;

аҳолининг барча қатламларини кучли жала ва дўл ҳодисалари пайтида тўғри ҳаракатланиш қоидаларига ўргатиш.

48. Қор кўчкиси хавфини камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

қор кўчкиси хавфи мавжуд ҳудудларни аниқлаштирган ҳолда уларни мониторинг қилиш ва қор кўчкисини прогнозлаш, гидрометеорологик параметрларни кузатиш ва назорат қилиш тармоқларини ривожлантириш;

қор кўчкиси хавфи бўйича прогноз маълумотлар ва хариталарни тайёрлаш, мунтазам равишда янгилаб бориш;

қор кўчкиси хавфи мавжуд ҳудудлар тўғрисидаги маълумотларни тегишли мутахассислар ва жамоатчиликка етказиш чораларини кўриш;

қор кўчкисига қарши иншоотларни (кўчки қайтарувчи ва кўчки тўхтаувчи) барпо этиш ва уларни ишчи ҳолатда сақлаш;

қор кўчкиси хавфи юзага келган ҳудудларда транспорт воситаларининг ва одамларнинг ҳаракатини чеклаш;

қор кўчкисини сунъий тушириш (артиллерия ёрдамида отиб тушириш);

қор кўчкиси хавфи мавжуд жойларда аҳолини хабардор қилиш (транспорт ҳаракатланиши тартиби тўғрисида маълумот стендлар ва бошқа белгилар ўрнатиш);

қор кўчкиси оқибатларини бартараф этиш бўйича куч ва воситаларни яратиш, уларнинг шайлигини таъминлаш, шунингдек, қор кўчкиси хавфининг олдини олиш ҳамда уларнинг оқибатларини бартараф этиш бўйича ҳамкорлик режаларини тизимли янгилаб бориш;

қор кўчкиси хавфи мавжуд бўлган ҳудудларда яшовчи аҳоли ва сайёҳларни қор кўчкисидан тўғри ҳаракат қилишга ўргатиш.

49. Қурғоқчиликка қарши курашиш бўйича асосий чора-тадбирлар:

қурғоқчиликни прогнозлаш ва мониторинг қилиш тизимини такомиллаштириш (маълумотлар тўплаш, гидрологик ва иқтисодий шарт-шароитларни моделлаштириш, маълумотлардан эркин фойдаланиш);

қурғоқчилик сабаблари ва оқибатларини бартараф этиш чоралари ва қурғоқчилик хавфини юмшатиш бўйича тадбирларни мувофиқлаштириб бориш;

қишлоқ хўжалигида сув ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш;

қишлоқ хўжалиги экинларини диверсификациялаш;

қурғоқчиликка чидамли ўсимлик турларини етиштириш, шу жумладан, диверсификациялаш учун шу турдаги ўсимликлар уруғларини тайёрлаш;

қурғоқчиликка чидамли қишлоқ хўжалиги экинларини экиш;

қурғоқчилик хавфи билан боғлиқ суғурта хизматлари турларини кенгайтириш;

чўл ҳудудларида ўрмонзорлар ва яшил қопламалар барпо этиш, қумли ҳудудларни мустаҳкамлаш.

50. Сел, сув тошқинлари хавфини камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

сел, сув тошқинлари хавфи мавжуд ҳудудларни мониторинг қилиш, кузатув тармоғини (гидропостларни, об-ҳаво кузатиш станцияларини) кенгайтириш, уларни замонавий асбоб ускуналар билан жиҳозлаш, визуал ва инструментал кузатишнинг замонавий усулларини жорий этиш;

сел, сув тошқинлари хавфи бўйича прогноз маълумотлари ва хариталарини тайёрлаш, уларнинг мунтазам равишда янгиланишини таъминлаш ва

хавфли ҳудудлар тўғрисидаги маълумотларни оммавий ахборот воситаларига, шу жумладан электрон оммавий ахборот воситаларига жойлаштириш;

сунъий йўлдош маълумотларидан фойдаланган ҳолда сел ходисаларини олдиндан аниқлаш;

баланд тоғлардаги кўллар, дарёлар ва сел келиш ўзанларини тизимли ўрганиш, уларнинг таъсири эҳтимоли бўлган ҳудудларни, ўзанларининг торайиш жойларини, қум-шағал материалларининг тўпланиши каби хавфларни аниқлаш;

муҳандислик ҳимоя иншоотлари қурилишини тизимли режалаштириш ва уларни ишчи ҳолатда сақлаш (сел қабул қилиш, каналлар, сел ўтказгичлари, ҳимоя деворлари, йўналтирувчи ва ўраб турувчи тўғонлар, қияликларни терассалаш, шунингдек, қирғоқларни муҳофаза қилиш ва сув тубини чуқурлаштирувчи ишларни олиб бориш, тошқин сувларини қабул қилиш ва келаётган сувларни бошқариш учун сув омборларининг ишлашини доимий назорат қилиш, музлар тикилиб қолишига қарши курашиш ва бошқа чораларини кўриш);

аҳоли пунктлари бош режаларига мувофиқ шаҳар ва бошқа аҳоли пунктларида қурилишларни сув босиш ҳудудларини ҳисобга олган ҳолда амалга ошириш, шунингдек, табиий ариқларни сақлаб қолиш ва ёғингарчилик сувларини чиқариб юборувчи янги тизимларини яратиш (жала коллекторлари ва бошқалар);

сел, сув тошқини хавфи тўғрисида аҳолини ўз вақтида хабардор қилиш (юқори ҳарорат, ёғингарчилик, кўллар ва сув омборларни ўпирилиши хавфи ва бошқалар);

сел, сув тошқинларини хавфсиз ўтказиб юбориш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш (дарё ўзанларини, каналларни, селдан ҳимоя қилиш иншоотларини тозалаш, қирғоқларни мустаҳкамлаш, ариқларни тиклаш ва янгиларини қуриш);

сел, сув тошқинлари хавфи мавжуд ҳудудларда яшовчи аҳолини хавфсиз ҳудудларга кўчириш ҳамда хавф мавжуд жойларда турар жой ва жамоат бинолари қурилишининг олдини олиш бўйича тизимли чора-тадбирларни амалга ошириш;

сел, сув тошқинлари оқибатларини бартараф этиш учун куч ва воситаларни яратиш, уларнинг шайлигини таъминлаш, шунингдек, сел ва сув тошқинлари хавфининг олдини олиш ҳамда уларнинг оқибатларини бартараф этиш бўйича ҳамкорлик режаларини тизимли янгилаб бориш;

ҳимоя тўғонларини қуриш учун материаллар захираларини яратиш, авария ва ҳимоя ишларини амалга ошириш учун техникаларни шай ҳолатга келтириш;

аҳолига, иқтисодиёт тармоқларига ва ижтимоий соҳага эҳтимол тугилган зарарни камайтириш учун гидрометеорологик жараёнларни атроф табиий муҳитга таъсир кўрсатиш орқали бошқариш (ёғингарчиликлар ва сел келишининг олдини олиш);

аҳолини сел, сув тошқинлари хавфи юзага келганда ёки содир бўлганда тўғри ҳаракат қилишга тайёрлаш.

51. Табиий ёнгинлар хавфини камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

ёнгинларни ўчиришнинг самарадор тизимларини яратиш, уларнинг олдини олиш ва ўчириш ишларига кенг жамоатчиликни жалб этиш;

ёнгинлар сабаблари юзасидан тадқиқотлар ўтказиш ва натижаларини таҳлил қилган ҳолда ёнгин сабабларини бартараф этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш;

ёнгинларни тезкор мониторинг қилиш ва тезкорлик билан ўчириш учун инновацион технологияларни жорий этиш (космик мониторинг, учувчисиз учадиган аппаратлардан фойдаланиш, ёнгинларни видеокамералар ёрдамида кузатиш ва аниқлаш);

ёнгинларнинг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни ташкил этиш (ёнгинга қарши ҳимоя оралиқлар, тўсиқлар ва бошқа инфратузилмаларни яратиш);

яшинлар туфайли ёнгинлар рўй бериши мумкин бўлган жойларни аниқлаган ҳолда, ушбу жойларда момақалдиноқ пеленгациясини ва яшиндан ҳимоялаш тизимларини яратиш;

ёнгинларни ўчириш учун куч ва воситаларни яратиш, уларнинг шайлигини таъминлаш, шунингдек, ёнгинларнинг олдини олиш ва оқибатларини бартараф этиш бўйича ҳамкорлик режаларини тизимли янгилаб бориш;

аҳоли ва сайёҳлар ўртасида аланга билан эҳтиёт бўлиш чоралари юзасидан тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш.

52. Табиий офатлар билан боғлиқ техноген хусусиятга эга хавфларни камайтириш бўйича асосий чора-тадбирлар:

гидротехника иншоотларининг хавфсизлигини таъминловчи чораларни амалга ошириш, шу жумладан, уларнинг хавфсизлик мезонларини белгилаш, иншоотлар ҳолатини доимий назорат қилиш мақсадида назорат-ўлчов асбоблари билан жиҳозланишини таъминлаш, хавфсизлик декларациясини ишлаб чиқиш;

гидротехника иншоотларининг хавфсизлиги устидан давлат назоратини амалга ошириш тизимини такомиллаштириш;

гидротехника иншоотларига малакали мутахассислар томонидан хизмат кўрсатилишини таъминлаш;

гидротехника иншоотларида авариялар юзага келиш хавфини камайтириш бўйича олдиндан комплекс чора-тадбирларни ўтказиш;

гидротехника иншоотларидан хавфсиз фойдаланиш учун ишлаб чиқилган фойдаланиш қоидалари ва хавфсизлик қоидаларига риоя этилишини таъминлаш;

гидротехника иншоотлари ва унинг сув оқиб ўтувчи қисмларининг ҳолати устидан доимий назорат қилиш техник тизимларини такомиллаштириш;

гидротехника иншоотларини доимий кузатиш натижасида олинган маълумотларни тизимли равишда таҳлил қилиб бориш ва гидротехника иншоотларининг хавфсизлигини пасайтирувчи омилларни аниқлаш;

гидротехника иншоотларининг техник ҳолатига табиий ва техноген омиллар таъсир кўрсаткичларини назорат (мониторинг) қилиш;

авариялар ва фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этиш учун

куч ва воситаларни яратиш, уларнинг шайлигини таъминлаш, шунингдек, иншоотларда юзага келиши мумкин бўлган авариялар ва фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этиш бўйича ҳамкорлик режаларини тизимли янгилаб бориш;

гидротехник иншоотларни метрологик таъминлаш;

гидротехник иншоотларда юзага келган авариялар ва фавқулодда вазиятлар тўғрисида аҳолига хабар бериш ва маълумот етказишнинг автоматлаштирилган тизимларини жорий этиш;

гидротехник иншоотларнинг ходимлари ва аҳолини гидротехник иншоотларда юзага келган авариялар ва фавқулодда вазиятларда тўғри ҳаракат қилишга ўргатиш.

5-боб. Миллий ҳаракатлар режасини амалга ошириш механизми

53. Миллий ҳаракатлар режасининг устувор йўналишлари ва вазифалари давлат стратегиялари, ривожлантириш дастурлари, уларни амалга ошириш режаларига, шунингдек, бошқа соҳаларни такомиллаштиришга доир дастурий ҳужжатларга интеграциялаштирилади.

54. Миллий ҳаракатлар режасини амалга ошириш учун барча манфаатдор томонлар, шу жумладан, давлат бошқаруви органлари, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ва ташкилотлар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари, халқаро ташкилотлар, хусусий сектор, шунингдек, аҳоли жалб қилинади.

55. Миллий ҳаракатлар режаси «йўл харитаси»да белгиланган механизмлар орқали ва муддатларда амалга оширилади.

56. Миллий ҳаракатлар режаси ва «йўл харитаси»нинг бажарилиши юзасидан ҳаракатларни мувофиқлаштириш идоралараро бошқарув Кенгаши томонидан амалга оширилади.

6-боб. Миллий ҳаракатлар режасини амалга оширишдан кутилаётган натижалар

57. Ушбу Миллий режани амалга ошириш натижасида:
янги табиий офатлар хавфи пайдо бўлишининг олди олиниши ва маълум хавфларнинг таҳдиди камайиши;

табиий офатлардан жабрланганлар сони, шунингдек, уларнинг оқибатида ўлим даражаси имкон қадар камайиши;

табиий офатлар ва иқлим ўзгаришидан кўрилган ижтимоий, иқтисодий ва экологик зарарлар кўлами миқдорлари камайиши;

аҳолининг табиий офатлар хавфи ва иқлим ўзгаришига чидамлиликини ошириш бўйича билим-тажрибалари шаклланиши;

иқлим ўзгаришига чидамлилиқ даражасининг ошиши;

табиий офатлар ва иқлим ўзгаришидан жабрланган аҳолининг ҳаёт фаолиятини таъминлаш тизимларининг ривожлантирилиши кутилмоқда.

БЕШИНЧИ БЎЛИМ**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ ВА БАНДЛИК ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ**

356 Алоҳида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатишган ходимларга муддатидан олдин пенсия тайинлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
7 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 588-5*

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодекси ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 21 декабрдаги ПФ–269-сон «Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ва Меҳнат вазирлиги томонидан 1998 йил 30 ноябрда 2-271/04-сон ва 1235/04-1-сон билан тасдиқланган Алоҳида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатишган ходимларга муддатидан олдин пенсия тайинлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага (рўйхат рақами 588, 1999 йил 7 январь) иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Б. МУСАЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 4 июль,
60-1-2023/Б-сон

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 8 августда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси /
камбағалликни қисқартириш ва бандлик
вазирининг 2023 йил 4 июлдаги
60-1-2023/Б-сон буйруғига
ИЛОВА

**Алоҳида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда
ишдан бўшатишган ходимларга муддатидан олдин пенсия
тайинлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага киритилаётган
ўзгартиришлар**

1. 1-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1. Мазкур Йўриқнома Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 161-моддаси иккинчи қисмининг 1 ва 2-бандларида кўрсатилган сабабларга (асосларга) кўра меҳнат шартномаси бекор қилинган ходимларга муддатидан олдин пенсия тайинлаш ва тўлаш тартибини белгилайди.»

2. 2-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2. Муддатидан олдин ёшга доир пенсия ташкилот (унинг алоҳида бўлинмаси) ўз муассисларининг (иштирокчиларининг) ёки таъсис ҳужжатлари билан бунга ваколат берилган юридик шахс органининг қарори билан тугатилганлиги ёхуд яққа тартибдаги тадбиркор томонидан фаолиятнинг тугатилганлиги, технологиянинг, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишнинг ўзгариши, ишлар (маҳсулот, хизматлар) ҳажмининг қисқариши билан боғлиқ бўлган ташкилот (унинг алоҳида бўлинмаси), яққа тартибдаги тадбиркор ходимлари сонининг ёки штатининг ўзгарганлиги муносабати билан ишдан озод этилган ва туман (шаҳар) Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлими томонидан белгиланган тартибда ишсиз деб эътироф этилган, пенсия таъминоти тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ пенсияга чиқиш учун талаб этиладиган умумий меҳнат стажига эга бўлган шахсларга муддатидан олдин (қонунчилик ҳужжатларида белгиланган умумий асосларга кўра пенсия тайинлаш муддатидан икки йил олдин) пенсия тайинланади.»

3. 6-банддаги «аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказига иш қидираётган шахс сифатида мурожаат қилсалар, марказ» деган сўзлар «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимига иш қидираётган шахс сифатида мурожаат қилсалар, ушбу бўлим» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

4. 7-банддаги «аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази» ва «аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказида» деган сўзлар тегишли равишда «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлими» ҳамда «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

5. 8-банддаги «аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази» ва «Молия вазирлиги» деган сўзлар тегишли равишда «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлими» ҳамда «Иқтисодиёт ва молия вазирлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

6. 9-банддаги «аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази» деган сўзлар «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлими» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

7. 10-банднинг иккинчи ва учинчи хатбошиларидаги «аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказида» деган сўзлар «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

8. 14-банднинг иккинчи хатбошидаги «Меҳнат кодекси 100-моддасининг иккинчи қисми 1-бандида» деган сўзлар «Меҳнат кодекси 161-моддаси иккинчи қисмининг 1 ва 2-бандларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

9. 15-банддаги «Молия вазирлиги» ва «аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказларига» деган сўзлар тегишли равишда «Иқтисодиёт ва молия вазирлиги» ҳамда «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

10. 16, 19 ва 20-бандлардаги «аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказлари» деган сўзлар «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

11. 21-банддаги «аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказлари», «бандлик бош бошқармаларига» ва «Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига» деган сўзлар тегишли равишда «Камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимлари», «Камбағалликни қисқартириш ва бандлик бош бошқармаларига» ҳамда «Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

12. 1 — 3-иловалар мазкур ўзгартиришларнинг 1 — 3-иловаларига* мувофиқ таҳрирда баён этилсин.

* 1 — 3-иловалар «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИНВЕСТИЦИЯЛАР, САНОАТ ВА САВДО ВАЗИРЛИГИНИНГ
ҚАРОРИ

357 «Тўқимачилик ва тикув-трикотаж соҳасида ноозиқ-овқат истеъмол товарларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар томонидан солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарор, шунингдек унга ўзгартиришларни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
7 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2885-2*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 21 декабрдаги ПҚ–2687-сон «2017 — 2019 йилларда тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноатини янада ривожлантириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳамда Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги **қарор қилади:**

1. Айрим идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар иловага мувофиқ ўз кучини йўқотган деб топилсин.
2. Мазкур қарор «Ўзтўқимачиликсаноат» уюшмаси билан келишилган.
3. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга кирилади.

Иқтисодиёт ва молия вазири

Ш. КУДБИЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 28 июль,
70-сон

**Инвестициялар,
саноат ва савдо вазири**

Л. КУДРАТОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 25 июль,
2023/30-7-сон

Келишилди:

**«Ўзтўқимачиликсаноат»
уюшмаси раиси**

И. ХАЙДАРОВ

2023 йил 13 июль

* Ушбу қарор «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 9 августда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг
2023 йил 28 июлдаги 70-сон ҳамда Инвестици-
ялар, саноат ва савдо вазирлигининг 2023 йил
25 июлдаги 2023/30-7-сон қарорига
ИЛОВА

**Ўз кучини йўқотган деб топилаётган идоравий
норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар
РЎЙХАТИ**

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитасининг 2017 йил 14 апрелдаги 15, 125, 2017/10-3, 2017-09 ва 01-02/8-8-сон «Тўқимачилик ва тикув-трикотаж соҳасида ноозиқ-овқат истеъмол товарларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар томонидан солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 2885, 2017 йил 16 май) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 20-сон, 374-модда).

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси ва Давлат божхона қўмитасининг 2019 йил 6 августдаги 89, 14, ҚҚ-01, 2019-51 ва 01-02/8-31-сон «Тўқимачилик ва тикув-трикотаж соҳасида ноозиқ-овқат истеъмол товарларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар томонидан солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги қарори (рўйхат рақами 2885-1, 2019 йил 22 август) (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 22.08.2019 й., 10/19/2885-1/3611-сон).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

358 «Ўзбекистон Республикаси ва «Союзнефтегаз Восток Лимитед» компанияси ўртасида 2007 йил 23 январдаги Ўзбекистон Республикасининг Жанубий-Ғарбий Ҳисор ва Устюрт минтақаси ҳудудларидаги конларга нисбатан маҳсулот тақсимотига оид битим доирасида нефть ва газ конденсатини қазиб олиш бўйича ер қаъридан фойдаланганлик учун (роялти) солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
9 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2277-2*

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 21 декабрдаги ПФ–269-сон «Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармониға мувофиқ **буюраман**:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг 2011 йил 27 сентябрдаги 24, 2010-47-сон «Ўзбекистон Республикаси ва «Союзнефтегаз Восток Лимитед» компанияси ўртасида 2007 йил 23 январдаги Ўзбекистон Республикасининг Жанубий-Ғарбий Ҳисор ва Устюрт минтақаси ҳудудларидаги конларга нисбатан маҳсулот тақсимотига оид битим доирасида нефть ва газ конденсатини қазиб олиш бўйича ер қаъридан фойдаланганлик учун (роялти) солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорига (рўйхат рақами 2277, 2011 йил 11 октябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2011й., 41-сон, 451-модда) иловаға мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучға киради.

Вазир

Ш. КУДБИЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 5 июль,
47-сон

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 9 августда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил
5 июлдаги 47-сон буйруғига
ИЛОВА

«Ўзбекистон Республикаси ва «Союзнефтегаз Восток Лимитед» компанияси ўртасида 2007 йил 23 январдаги Ўзбекистон Республикасининг Жанубий-Гарбий Ҳисор ва Устюрт минтақаси ҳудудларидаги конларга нисбатан маҳсулот тақсимотига оид битим доирасида нефть ва газ конденсатини казиб олиш бўйича ер қаъридан фойдаланганлик учун (роялти) солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар

1. Қарор муқаддимасидан «(Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 52 (I)-сон)» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

2. Низомда:

а) муқаддимадан «(Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 52-сон (I))» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

б) 2-банддаги «солиқ тўловчи» деган сўзлар «солиқни солиқ тўловчиси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

в) III бобнинг номидаги «солинадиган база» деган сўзлар «базаси» деган сўз билан алмаштирилсин;

г) 3-банд «(роялти)» деган сўздан кейин «солиқнинг» деган сўз билан тўлдирилсин;

д) 4-банд «(роялти)» деган сўздан кейин «солиқнинг» деган сўз билан тўлдирилсин;

е) 5-банддаги «43-боби» ва «солинадиган базани» деган сўзлар тегишли равишда «64-боби» ва «базасини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ж) 6-банднинг биринчи, иккинчи ва тўртинчи хатбошиларидаги «солинадиган базани» деган сўзлар «базасини» деган сўз билан алмаштирилсин;

з) 8-банддаги «солинадиган база» деган сўзлар «базаси» деган сўз билан алмаштирилсин;

и) 9-банддаги «календарь йил» деган сўзлар «чорак» деган сўз билан алмаштирилсин;

к) V бобнинг номи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«V. Солиқ ҳисоботларини тақдим этиш ва солиқни тўлаш тартиби»;

л) 11-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«11. Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ бўйича солиқ ҳисоботи ҳар бир ҳисобот ва солиқ даври тугаганидан кейин Инвесторнинг ёки Операторнинг солиқ ҳисобида турган жойдаги солиқ органларига солиқ даври бошланганидан эътиборан ортиб борувчи якун билан ҳар ойда, ҳисобот дав-

ридан кейинги ойнинг 20-санасидан кечиктирмай Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг 2020 йил 28 январдаги 2020-03-сон «Солиқ ҳисоботининг шаклларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорининг (рўйхат рақами 3221, 2020 йил 24 февраль) 5-иловасига мувофиқ шаклда тақдим этилади.»;

м) 12 ва 13-бандлар ўз кучини йўқотган деб топилсин;

н) 14-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«14. Ер қаъридан фойдаланганлик учун (роялти) солиқ тўлаш солиқ ҳисоботини тақдим этиш муддатидан кечиктирмай амалга оширилади.»;

о) 15-банддаги «солиқнинг тўғри ҳисобланиши» деган сўзлар «солиқни тўғри ҳисоблаб чиқарилиши» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

п) 1 ва 2-иловалар ўз кучини йўқотган деб топилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ЭКОЛОГИЯ, АТРОФ-МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА
ИҚЛИМ ЎЗГАРИШИ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

359 Экологик назоратнинг жамоатчи инспекторлигига номзодларни махсус тайёргарликдан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
9 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3041-1*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 23 мартдаги ПФ–6191-сон «Аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига давлат хизматларидан фойдаланишда янада қулай шароитлар яратиш, бу борада бюрократик тўсиқларни қисқартириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги ҳамда 2023 йил 31 майдаги ПФ–81-сон «Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасини трансформация қилиш ва ваколатли давлат органи фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонларига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг 2018 йил 26 июндаги 6-сон қарори (рўйхат рақами 3041, 2018 йил 21 июль) (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 23.07.2018 й., 10/18/3041/1551-сон) билан тасдиқланган Экологик назоратнинг жамоатчи инспекторлигига номзодларни махсус тайёргарликдан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

А. АБДУХАКИМОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 22 июль,
МН-9-сон

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 10 августда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва
иқлим ўзгариши вазирининг 2023 йил
22 июлдаги МН-9-сон буйруғига
ИЛОВА

**Экологик назоратнинг жамоатчи инспекторлигига
номзодларни махсус тайёргарликдан ўтказиш тартиби
тўғрисидаги низомга киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 5-банднинг биринчи хатбошисидаги «Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси (бундан буён матнда Қўмита деб юритилади)» деган сўзлар «Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги (бундан буён матнда Вазирлик деб юритилади)» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 6-банддаги «Қўмитанинг» деган сўз «Вазирликнинг» деган сўз билан алмаштирилсин.

3. 9, 15 ва 20-бандлардаги «Қўмита» деган сўз «Вазирлик» деган сўз билан алмаштирилсин.

4. 10-бандда:

иккинчи хатбоши чиқариб ташлансин;

учинчи ва тўртинчи хатбошилар тегишли равишда иккинчи ва учинчи хатбошилар деб ҳисоблансин.

5. 12-банднинг иккинчи хатбошисидаги «Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси, вилоятлар экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармалари» деган сўзлар «Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги, Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги вилоятлар ва Тошкент шаҳар бошқармалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУҒИ

360 Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига чет эл фуқароларини ўқишга қабул қилиш олдидан тиббий кўриқдан ўтказиш ҳақидаги низомга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1862-1*

Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги, 2022 йил 14 мартдаги ЎРҚ–759-сон «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12 ноябрдаги ПФ–6110-сон «Бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасалари фаолиятига мутлақо янги механизмларни жорий қилиш ва соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотлар самарадорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва 2022 йил 21 декабрдаги ПФ–269-сон «Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонларига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2008 йил 25 августдаги 376-сон буйруғи (рўйхат рақами 1862, 2008 йил 24 сентябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 39-сон, 403-модда) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига чет эл фуқароларини ўқишга қабул қилиш олдидан тиббий кўриқдан ўтказиш ҳақидаги низомга иловага мувофиқ ўзгартиришлар ва қўшимча киритилсин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳамда Ташқи ишлар вазирлиги билан келишилган.

3. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

А. ИНОЯТОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 17 июль,
26-сон

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 11 августда эълон қилинган.

Келишилди:

*Олий таълим, фан
ва инновациялар вазири*

И. АБДУРАҲМОНОВ

2023 йил 27 июнь

*Мактабгача ва мактаб
таълими вазири*

Х. УМАРОВА

2023 йил 7 июль

Ташқи ишлар вазири

Б. САИДОВ

2023 йил 15 июль

Ўзбекистон Республикаси
соғлиқни сақлаш вазирининг 2023 йил
17 июлдаги 26-сон буйруғига
ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига чет эл
фуқароларини ўқишга қабул қилиш олдидан тиббий кўриқдан
ўтказиш ҳақидаги низомга киритилаётган ўзгартиришлар ва
қўшимча**

1. 3-банднинг иккинчи хатбошисидаги «молия органлари» деган сўзлар «иқтисодиёт ва молия органлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
2. 6-банд «паспорт» деган сўздан кейин «ёки идентификация ID-картаси» деган сўзлар билан тўлдирилсин.
3. 7-банднинг биринчи хатбошисидаги «умумий амалиёт шифокори» деган сўзлар «оилавий шифокор» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
4. 8-банднинг биринчи хатбошиси қуйидаги тахрирда баён этилсин:
«8. Чет эл фуқаролари ўрта махсус, профессионал таълим ташкилотлари ва олий таълим муассасаларига ўқишга кириш жараёнида оилавий шифокор ва бошқа шифокор мутахассислар: отоларинголог, офталмолог, невропатолог, хирург, уролог, гинеколог, психиатр кўриги ва флюорография текширувидан, тегишли клиник таҳлиллари ўтказилади.».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

361 «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (3-сонли СММС) «Давлат солиқ хизмати органлари томонидан солиқ текширувлари ўтказиш вақтида солиқ маслаҳати бўйича хизматлар кўрсатиш тартиби»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2425-1*

Ўзбекистон Республикасининг «Солиқ маслаҳатига оид фаолият тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2013 йил 8 январдаги 3-сон «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (3-сонли СММС) «Давлат солиқ хизмати органлари томонидан солиқ текширувлари ўтказиш вақтида солиқ маслаҳати бўйича хизматлар кўрсатиш тартиби»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруғига (рўйхат рақами 2425, 2013 йил 6 февраль) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 6-сон, 79-модда) иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга кирази.

Вазир

Ш. КУДБИЕВ

Тошкент ш.,
2023 йил 17 июль,
2425-сон

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 11 августда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил
17 июлдаги 2425-сон буйруғига
ИЛОВА

**«Солиқ маслаҳати миллий стандарти (3-сонли СММС)
«Давлат солиқ хизмати органлари томонидан солиқ текширувлари
ўтказиш вақтида солиқ маслаҳати бўйича хизматлар кўрсатиш
тартиби»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа киритилаётган
ўзгартиришлар**

1. Буйруқнинг муқаддимасидаги «Солиқ маслаҳати тўғрисида»ги Қонунининг 7-моддасига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, 9-сон, 497-модда)» деган сўзлар «Солиқ маслаҳатига оид фаолият тўғрисида»ги Қонунининг 10-моддасига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Илованинг муқаддимасидан «Ўзбекистон Республикасининг «Солиқ маслаҳати тўғрисида»ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, 9-сон, 497-модда) мувофиқ» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

362 Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари хузуридаги тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашиш бўйича маслаҳат марказининг намунавий низомига ўзгартиришлар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2499-4*

1. Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 6 майдаги ЎРҚ–838-сон «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Конституциявий Қонуни ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 21 декабрдаги ПФ–269-сон «Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотлар амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ **буюраман**:

2. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг 2013 йил 24 июндаги 36, 62 ва 2013-34-сон қарори (рўйхат рақами 2499, 2013 йил 8 август) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 32-сон, 435-модда; 2017 й., 26-сон, 597-модда) билан тасдиқланган Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари хузуридаги тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашиш бўйича маслаҳат марказининг намунавий низомига иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

3. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги билан келишилган.

4. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Тошкент ш.,
2023 йил 11 июль,
57-сон

Ш. КУДБИЕВ

Кедишилди:

**Камбағалликни қисқартириш
ва бандлик вазири**

2023 йил 5 июль

Б. МУСАЕВ

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 11 августда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил
11 июлдаги 57-сон буйруғига
ИЛОВА

**Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузуридаги
тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашиш
бўйича маслаҳат марказининг намунавий низомига
киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 5-банднинг биринчи хатбошисидаги «раиси (оқсоқоли)нинг» деган сўзлар «раисининг» деган сўз билан алмаштирилсин.
2. 6-банддаги «туман (шаҳар) давлат солиқ инспекцияси» деган сўзлар «туман (шаҳар) солиқ инспекцияси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
3. 8-банднинг учинчи хатбошисидаги «бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш марказлари» деган сўзлар «камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
4. 17-банддан «(оқсоқоли)» деган сўз чиқариб ташлансин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

363 «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (5-сонли СММС) «Солиқ маслаҳатчилари ишининг сифатини ички назорат қилишни ташкил этишга қўйиладиган талаблар»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2940-1*

Ўзбекистон Республикасининг «Солиқ маслаҳатига оид фаолият тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2017 йил 19 сентябрдаги 135-сон «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (5-сонли СММС) «Солиқ маслаҳатчилари ишининг сифатини ички назорат қилишни ташкил этишга қўйиладиган талаблар»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруғига (рўйхат рақами 2940, 2017 йил 24 октябрь) (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 25.10.2017 й., 10/17/2940/0177-сон) иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Тошкент ш.,
2023 йил 17 июль,
2940-сон

Ш. КУДБИЕВ

Ўзбекистон Республикаси
иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил
17 июлдаги 2940-сон буйруғига
ИЛОВА

Солиқ маслаҳати миллий стандарти (5-сонли СММС) «Солиқ маслаҳатчилари ишининг сифатини ички назорат қилишни ташкил этишга қўйиладиган талаблар»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа киритилаётган ўзгартиришлар

1. Буйруқ муқаддимасидаги «Солиқ маслаҳати тўғрисида»ги Қонунининг 7-моддасига» деган сўзлар «Солиқ маслаҳатига оид фаолият тўғрисида» ги Қонунининг 10-моддасига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Илова муқаддимасидан «Ўзбекистон Республикасининг «Солиқ маслаҳати тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 11 августда эълон қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

364 Рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгиларини ва қатъий ҳисобдаги бланкаларни беришда, автомобилотранспорт воситалари, уларнинг тиркамалари (ярим тиркамалари)ни рўйхатдан ўтказишда, қайта рўйхатдан ўтказишда, мажбурий техник кўрикдан ўтказишда, шунингдек имтиҳонларни олишда ундирилдиган тўловлар ставкаларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2023 йил
11 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2303-4*

Аҳолини автомобилотранспорт воситаларининг рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгилари билан ўз вақтида таъминлаш учун рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгиларини ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатини ошириш ҳамда уларни қўшимча ҳимоя элементлари билан таъминлаш мақсадида **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг 2011 йил 23 ноябрдаги 174-сон буйруғи (рўйхат рақами 2303, 2011 йил 21 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2011 й., 51-сон, 552-модда) билан тасдиқланган Рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгиларини ва қатъий ҳисобдаги бланкаларни беришда, автомобилотранспорт воситалари, уларнинг тиркамалари (ярим тиркамалари)ни рўйхатдан ўтказишда, қайта рўйхатдан ўтказишда, мажбурий техник кўрикдан ўтказишда, шунингдек имтиҳонларни олишда ундирилдиган тўловлар ставкаларига иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан келишилган.

3. Мазкур буйруқ 2023 йил 1 ноябрдан кучга киради.

Вазир

П. БОБОЖОНОВ

Тошкент ш.,
2023 йил 10 август,
396-сон

Келишилди:

Иқтисодиёт ва молия вазири

Ж. КУЧКАРОВ

2023 йил 10 август

* Ушбу буйруқ «Қонунчилик маълумотлари миллий базаси»да 2023 йил 11 августда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
ички ишлар вазирининг 2023 йил
10 августдаги 396-сон буйруғига
ИЛОВА

**Рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгиларини ва қатъий
ҳисобдаги бланкаларни беришда, автотранспорт воситалари,
уларнинг тиркамалари (ярим тиркамалари)ни рўйхатдан
ўтказишда, қайта рўйхатдан ўтказишда, мажбурий техник
кўрикдан ўтказишда, шунингдек имтиҳонларни олишда
ундириладиган тўловлар ставкаларига
киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 1-банддаги «1,5» рақами «3,5» рақами билан алмаштирилсин.
2. 2-банддаги «тиркамалар (ярим тиркамалар) учун» ҳамда «75 фоизи» деган сўзлар тегишли равишда «тиркамаларга (ярим тиркамалар) РЎДРБ учун» ҳамда «1,75 баравари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
3. 4-банддаги «1» рақами «3,5» рақами билан алмаштирилсин.
4. 5-банддаги «50 фоизи» деган сўзлар «1,75 баравари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
5. 1-бобнинг изоҳида:
иккинчи ва учинчи хатбошилар қўйидаги таҳрирда баён этилсин:
«йўқотилган бир дона ёки бир жуфт РЎДРБ ўрнига янги бир жуфт РЎДРБ бериш учун базавий ҳисоблаш миқдорининг 3,5 баравари миқдорида ундирилади;
йўқотилган бир дона РЎДРБ (мототранспорт воситалари, мотороллерлар ва тиркамалар (ярим тиркамалар) учун) ўрнига янги бир дона РЎДРБ бериш учун базавий ҳисоблаш миқдорининг 1,75 баравари миқдорида ундирилади;»;
тўртинчи хатбошидаги «транспорт воситасини рўйхатдан ўтказишда РЎДРБларини сақлаб қолиш учун белгиланган тўлов ставкасининг 50 фоизи» деган сўзлар «РЎДРБни ўн икки ой муддатдан сўнг яна бир йил муддатга сақлаганлик учун базавий ҳисоблаш миқдорининг 1 баравари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
6. 5-бобнинг изоҳида:
иккинчи — тўртинчи хатбошилар чиқариб ташлансин;
бешинчи хатбоши иккинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг
вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг
норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат рўйхатидан
ўтказиш ҳолати тўғрисида
МАЪЛУМОТИ**

1. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Ўзбекистон Республикаси камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирининг 2023 йил 4 июлдаги 60-1-2023/Б-сон «Алоҳида асосларга қўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатишга ходимларга муддатидан олдин пенсия тайинлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 7 август рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 588-5.

2. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг 2023 йил 28 июлдаги 70-сон ҳамда Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлигининг 2023 йил 25 июлдаги 2023/30-7-сон «Тўқимачилик ва тикув-трикотаж соҳасида ноозиқ-овқат истеъмол товарларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар томонидан солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарор, шунингдек унга ўзгартиришларни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги қарори.

2023 йил 7 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2885-2.

3. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 5 июлдаги 47-сон «Ўзбекистон Республикаси ва «Союзнефтегаз Восток Лимитед» компанияси ўртасида 2007 йил 23 январдаги Ўзбекистон Республикасининг Жанубий-Фарбий Ҳисор ва Устюрт минтақаси ҳудудларидаги конларга нисбатан маҳсулот тақсимотида оид битим доирасида нефть ва газ конденсатини қазиб олиш бўйича ер қаъридан фойдаланганлик учун (роялти) солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги буйруғи.

2023 йил 9 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2277-2.

4. Ўзбекистон Республикаси экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирининг 2023 йил 22 июлдаги МН-9-сон «Экологик назоратнинг жамоатчи инспекторлигига номзодларни махсус тайёргарликдан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 9 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3041-1.

5. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2023 йил 17 июлдаги 26-сон «Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига чет эл фуқа-

роларини ўқишга қабул қилиш олдидан тиббий кўрикдан ўтказиш ҳақидаги низомга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги буйруғи.

2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1862-1.

6. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 17 июлдаги 2425-сон «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (3-сонли СММС) «Давлат солиқ хизмати органлари томонидан солиқ текширувлари ўтказиш вақтида солиқ маслаҳати бўйича хизматлар кўрсатиш тартиби»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2425-1.

7. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 11 июлдаги 57-сон «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузуридаги тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашиш бўйича маслаҳат марказининг намунавий низомига ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2499-4.

8. Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 17 июлдаги 2940-сон «Солиқ маслаҳати миллий стандарти (5-сонли СММС) «Солиқ маслаҳатчилари ишининг сифатини ички назорат қилишни ташкил этишга қўйиладиган талаблар»ни тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруғи.

2023 йил 10 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2940-1.

9. Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг 2023 йил 10 августдаги 396-сон «Рўйхатдан ўтказиш давлат рақами белгиларини ва қатъий ҳисобдаги бланкаларни беришда, автотототранспорт воситалари, уларнинг тиркамалари (ярим тиркамалари)ни рўйхатдан ўтказишда, қайта рўйхатдан ўтказишда, мажбурий техник кўрикдан ўтказишда, шунингдек имтиҳонларни олишда ундириладиган тўловлар ставкаларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги буйруғи.

2023 йил 11 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2303-4.

II. Давлат реестридан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитасининг 2017 йил 14 апрелдаги 15, 125, 2017/10-3, 2017-09 ва 01-02/8-8-сон «Тўқимачилик ва тикув-трикотаж соҳасида ноозиқ-овқат истеъмол товарларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар томонидан солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби

тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 2885, 2017 йил 16 май) шунингдек унга ўзгартиришлар (рўйхат рақами 2885-1, 2019 йил 22 август).

2023 йил 7 августда давлат реесридан чиқарилди.

Мазкур ҳужжатлар қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.